

**NOI CULTURI. NOI ANTROPOLOGII
NEW CULTURES. NEW ANTHROPOLOGIES**

/book of abstracts/

**A VII-a Conferință Națională a
Societății de Antropologie Culturală din România**

**București, 24-26 septembrie 2010
Casa Universitarilor**

Editare și design: Monica Stroe, Bogdan Iancu
Editare limba română: Cristina Boboc
Editare limba engleză: Ana Chirițoiu
Coperta: Cosmin Manolache

ECHIPA ORGANIZATORICĂ / ORGANISING TEAM

Vintilă Mihăilescu (SNSPA București)
Bogdan Iancu (Università degli Studi di Perugia/ SNSPA București)
Monica Stroe (SNSPA București)
Raluca Moise (Universitatea din București)
Cristina Boboc (SNSPA București)
Alexandra Coțofană (SNSPA București)
Ana Iuga (Muzeul Țăranului Român)

MULȚUMIRI /ACKNOWLEDGEMENTS

Florin Furdui, Prof. Univ. Dr. Ioan Pânzaru, Oana Suciu, Alina Constantinescu, Eliza Pistică, Irina Lupulescu, Ágota Szentannai, Valentin Sălăgeanu, Daniel Voinea, Anca Dănilă, Cosmin Manolache, Ana Chirițoiu, Oleg Pelivan, Viorel Sfetea.

și partenerilor:

BCR
British Council
Dilema Veche
Fundația Cărturești
Institutul Cultural Român
Mercury 360
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național
Școala Națională de Științe Politice și Administrative București, Catedra de Sociologie
Universitatea din București

CUPRINS

ISTORIC SACR	5
INVITAȚI.....	6
KEYNOTE SPEAKERS.....	6
TEMELE CONFERINȚEI / CONFERENCE TOPICS	8
PANEL 1	8
<i>Antropologia și orașul: Etnografia ca metodă în context urban.....</i>	8
<i>Anthropology and the City: Researching the Urban through Ethnography.....</i>	8
PANEL 2	9
<i>Provocări metodologice în cercetarea migrației.....</i>	9
<i>Methodological Challenges in Migration Research</i>	9
PANEL 3	10
<i>Grupuri etnice sau etnicitate?.....</i>	10
<i>Disentangling Ethnicity.....</i>	10
PANEL 4	11
<i>Corp, încorporări, decorporări.....</i>	11
<i>Body, Embodiments and Disembodiments.....</i>	11
PANEL 5	12
<i>Schimbarea la față a economiei.....</i>	12
<i>The Changing Face of the Economy</i>	12
PANEL 6	13
<i>Dinamici ale spațiilor de reprezentare: scenografii locale și recunoaștere socială</i>	13
<i>Developing Spaces of Representation: Local Displays and Social Recognition</i>	13
PANEL 7	14
<i>Rituri și ritualizări contemporane.....</i>	14
<i>Contemporary Rites and Ritualizations.....</i>	14
PANEL 8	15
<i>Antropologia mass media – un domeniu al neliniștilor științifice?.....</i>	15
<i>Media Anthropology – a Space of Disciplinary Anxieties?.....</i>	15
REZUMATE / ABSTRACTS	17
PANEL 1	17

PANEL 2	24
PANEL 3	28
PANEL 4	33
PANEL 5	43
PANEL 6	48
PANEL 7	60
PANEL 8	66
SESIUNE DESCHISĂ	70
OPEN SESSION	70
LUCRĂRI INVITATE	75
INVITED PAPERS	75
LISTA PARTICIPANȚILOR	76

ISTORIC SACR

www.antropo.ro

Societatea de Antropologie Culturală din România (S.A.C.R.) a fost înființată imediat după căderea comunismului, regrupând specialiști din științele sociale ce aveau în comun o anumită viziune “antropologică” și intenționau să promoveze cercetarea socială/antropologică în România. Primul președinte – apoi președinte de onoare – a fost profesorul Mihai Pop, urmat de profesorul Vintilă Mihăilescu și profesoara Eniko Magyari-Vincze.

Începând cu anul 1992, S.A.C.R. a organizat anual un set de conferințe naționale, care, din 1995, au devenit tematice. În 1998 a găzduit conferința internațională a Societății de Antropologie Balcanică, actualmente InASEA.

Prioritatea sa a fost și rămâne formarea și difuzarea cunoștințelor specifice antropologiei. În acest sens, S.A.C.R. a urmărit sistematic atragerea și implicarea tinerilor în activitățile inițiate cu scopul promovării cercetării și discursului antropologic în contextul românesc. Anual, în colaborare cu “Observatorul Social” al Universității din București, S.A.C.R. organizează terenuri antropologice în diferite zone ale țării. Colaborările cu Société des Européanistes (Bruxelles) și South-East European League (Sofia) au facilitat organizarea unor „terenuri mixte” și internaționale. Societatea s-a dezvoltat astfel pe măsura formării antropologice a unor tineri care, în majoritatea lor, au devenit membri S.A.C.R.

Începând cu 1998 S.A.C.R. a editat o revistă proprie, „Anuarul S.A.C.R.”, publicat în limbile engleză și franceză; din 2001 aceasta a fost înlocuită prin lansarea „Colecției de antropologie” la Editura Paideia.

INVITAȚI KEYNOTE SPEAKERS

VICTOR A. STOICHIȚĂ

"Să fructifici valoarea sunetului..."

Inteligență, emoții și șmecherie în gândirea lăutarilor

În România, lăutarii formează o categorie distinctă de muzicieni. De obicei sunt de origine romă și prestează la cerere în cadrul unor evenimente ca nunți, botezuri și târguri politice. Lăutarii au tendința să accentueze latura profesională a activității lor, de multe ori prezentând-o ca pe un meșteșug care naște emoții. A fi "deștept", "cioran" sau "șmecher" sunt concepte esențiale în modul lor de a înțelege eficacitatea muzicii. Extinzându-se de la atitudini globale până la trăsături muzicale specifice, aceste noțiuni conturează o paradigmă unde muzica este mai mult o "tehnologie de incântare" decât o formă de comunicare. Pornind de la date etnografice, voi încerca să precizez felul în care lăutarii înțeleg relația între inteligență, plăcere și emoții.

*Victor A. Stoichiță e antropolog și muzician. A lucrat cu lăutari Romi în România, studiindu-le teoriile despre eficacitatea muzicală. A publicat aceste cercetări în 2008 sub titlul *Fabricants d'émotion* (Paris/Nanterre: Société d'ethnologie). Este totodată autorul unui manual de cântece Rome explicate dintr-o perspectivă etnomuzicologică (*Chants tsiganes de Roumanie, Cité de la Musique, 2010 urmează*). În 2009-2010 a fost bursier postdoctoral al Colegiului Noua Europă din București, unde a studiat forme recente ale lăutăriei, în special manelele. Lucrează acum la institutul de etnomuzicologie al universității din Lisabona.*

FILIPPO ZERILLI

Critical Ethnography in the Margins of 'Legality'

This paper enquires what anthropology can contribute to the understanding of 'legality' today. According to conceptions of law and politics dominant in legal scholarship, the notion of legality refers simultaneously to: a source of authority that makes the exercise of power legitimate (e.g. constitutionalism and the rule of law); a sovereign geopolitical entity (the state); a number of experts producing legal knowledge (legislators, judges, lawyers, bureaucrats etc.); a set of formal legal institutions where legal processes develop according to their specific temporalities (courts, tribunals, administrative offices etc.). Along the paper I suggest expanding such conventional understandings of legality beyond the usual space and time frames, exploring how 'legality' is culturally constructed and socially produced under neoliberal globalization. Using Italian and Romanian ethnographic and para-ethnographic examples I will attempt to show how multiple 'legalities' (including non-legality and illegality) take shape, co-exist, overlap, conflict and often accommodate one to another, both within and beyond the boundaries of the state.

*Filippo M. Zerilli, PhD, is a lecturer in cultural anthropology at the University of Cagliari, Italy. His research interests include the history of anthropology, post-socialism, property relations, and the anthropology of law and rights. He is the author of *Il lato oscuro dell'etnologia* (1998) and editor of *Dalle 'Regole' al 'Suicidio'. Percorsi durkheimiani* (2001). He co-edited *Incontri di etnologia europea. European ethnology meetings* (1998) and *La ricerca antropologica in Romania* (2003, Romanian translation from Clusium 2005). His current research project explores the workings (and failings) of International legal cooperation in Romania.*

STEVEN SAMPSON

NGO-graphy/ ONG-rafie: the Anthropology of Doing Good

We have now had twenty years of “civil society development” and NGOs in the developing and post-socialist world. In Romania and other countries, thousands of such organizations now exist... on paper. Everyone wants to do good, it seems. Anthropologists have been deeply involved working with and for NGOs, and we have also been out there studying the NGO scene, what is called NG-ography. This paper gives an anthropological assessment of the now consolidated NGO tribe, its structure, rituals, taboos, and contradictions. How do we study a tribe full of engaged people? What is an anthropology of engagement?

*Steven Sampson has researched on planning, bureaucracy, and rumors in Romania long before 1989. After that he was a consultant for civil society development, NGO and project life, public administration reform, and democracy export in Romania, Albania, Kosovo and Bosnia. He is currently researching the anti-corruption "industry". Articles in diverse journals, including *Sfera Politicii*.*

TEMELE CONFERINȚEI / CONFERENCE TOPICS

PANEL 1

Antropologia și orașul: Etnografia ca metodă în context urban

Anthropology and the City: Researching the Urban through Ethnography

Convenors/Organizatori:

Liviu Chelcea, Universitatea București / University of Bucharest (liviu.chelcea@gmail.com)

Norbert Petrovici, UBB Cluj / University Babes-Bolyai, Cluj (norbertpetrovici@socasis.ubbcluj.ro)

Antropologia tradițională cu accentul său pe observația participativă în contexte locale bine delimitate a fost puternic destabilizată de descoperirea “sistemului mondial” în anii 70 și de “globalizare” în anii 90. În paralel orașul a devenit locul în care globalizarea se intensifică și se spațializează sau locul în care globalizarea însăși este produsă. Acest panel ridică problema definirii urbanului pentru practica etnografică în contextual dezbaterilor epistemologice actuale legate de etnografia multi-sit și etnografia globală. Sunt binevenite lucrările care pun în discuție atât la nivel teoretic, cât și practic provocările legate de studiul de jos în sus a urbanului ca un multi-local produs în contextele mai largi naționale și globale. Încurajăm prezentările care pun în discuție aceste întrebări de metodă cu ajutorul unor discuții pornind de la cazuri specifice și un teren etnografic în lucru. Subiectele cercetărilor pot adresa teme precum locuirea, spațiul public, comunitățile urbane, comercializarea vieții urbane, procese urbane precum suburbanizarea, gentrificarea, degradarea centrelor orașelor, mobilitate, excluderea socială, viața de noapte sau orice alte subiecte despre orașe.

Traditional anthropology, with its emphasis on participant observation in a single bounded location, was strongly challenged given the discovery of the ‘world-system’ in the ‘70s and the ‘globalization’ in the ‘90s. In parallel, the city became the locus where the global intensifies and touches the earth or where the global is crafted. This session addresses the problem of defining the urban for ethnographic practice given the contemporary epistemological debates over multi-sited ethnography and global ethnography. We welcome papers that address theoretical and practical challenges of studying the urban as a multi-locale produced in the wider national contexts and global fluxes. We encourage presentations that address these epistemological questions through the lenses of particular cases and ongoing fieldwork. The focus of the papers may address topics such as: housing, public space, urban communities, commodification of urban life, suburbanization, gentrification, degradation of historical centers, social exclusion, mobility, urban nightscapes or any other urban-related topic.

PANEL 2

Provocări metodologice în cercetarea migrației Methodological Challenges in Migration Research

Convenors/Organizatori:

*Remus Anghel, ISPMN/ Romanian Institute for Research on National Minorities
(remusgabriel@yahoo.com)*

Ionela Vlase, Université de Neuchatel (vlase.ionela@gmail.com)

Migrația este, probabil, principalul fenomen social care produce schimbare în societatea românească. Migrația românească către vestul Europei s-a dezvoltat extrem de dinamic. În ultimele două decenii, mai bine de 10% din populație a participat la un tip de migrație sau altul. Deși de dată mai recentă, fenomenul migrației din țara noastră a îmbrăcat forme diverse, la fel de complexe ca cele din țări cu tradiție migratorie: migrație temporară sau permanentă, migrație a celor cu înaltă calificare sau fără calificare, circulație migratorie, migrație transnațională, etc. Studiile despre migrația românească s-au propagat extrem de rapid tocmai datorită interesului crescut pentru acest fenomen. Nu întotdeauna metodologia folosită în studierea migrației s-a adaptat diversității terenurilor de cercetare. De aceea propunem să reflectăm asupra metodologiilor utilizate în studierea migrației în general, și a celei românești în special. În contextul în care migrația către România este un fenomen care nu mai poate fi ignorat, astfel de discuții metodologice servesc analizelor viitoare despre grupurile de migranți din România.

Acest panel intenționează să interogheze metodologiile de cercetare și limitele acestora. Cercetările pot să aibă teme extrem de diferite, tratând subiecte precum: încorporare socială, participare politică și asociații ale migranților, gen și migrație, migrație iregulară, transnaționalism, migrație și etnicitate, migrație și dezvoltare, etc. Toate însă trebuie să discute în mod special metodologia de cercetare utilizată. Trei metode pot fi în special discutate: etnografia multipoziționată (multi-sited ethnography, Marcus 1995), studiul de caz extins (extended case method, Burawoy 2000), rolul biografiei migranților în analiza migrației (Brettell 2003).

Romanian migration developed in the past years as one of the most important East-West migrations in Europe. Romanian migration gained in complexity, displaying an entire array of patterns: circular and permanent migration, brain drain and labor migration, ethnic migration. Migrants' transnationalism highly developed. Studies on the Romanian migration propagated over the past ten years, but not always the employed methodology was adapted to answer its complexity. The aim of the panel is to discuss methodologies and their challenges in researching the Romanian migration. Furthermore, such discussion could serve in the future as Romania slowly transforms from an emigration, towards a transit and immigration society.

The panel tackles research methodologies for migration studies, applied to the Romanian migration. The researches could deal with a broad spectrum of topics, such as social and economic incorporation, political participation and migrants' associations, gender and migration, irregular migration, transnationalism, ethnicity and migration, migration and development. All papers,

however, should contribute to important methodological issues in contemporary migration research. We encourage texts to discuss the following methods: multi-sited ethnography (Marcus 1995), extended case method (Burawoy 2000), and the uses of migrants' biographies (Brettell 2003).

PANEL 3

Grupuri etnice sau etnicitate?

Disentangling Ethnicity

Convenors/Organizatori:

Alina Silian, Central European University/New Europe College (alinasilian@yahoo.co.uk)

László Fosztó, ISPMN / Romanian Institute for Research on National Minorities (laszlo.foszto@gmail.com)

Studierea etnicității are deja o istorie respectabilă în antropologie. Dacă tradițional antropologii s-au raportat la oameni ca și cum aceștia ar fi aparținut unui grup etnic sau altuia, sau ca și cum etnicitatea însăși ar fi aparținut diverselor grupuri, odată cu apariția scrierilor lui Fredrik Barth etnicitatea începe să fie privită ca un aspect al organizării sociale și ca practică socială prin care sunt produse și menținute delimitările, granițele sociale. În ultimii ani studiile despre etnicitate s-au diversificat foarte mult, trecând printr-o paletă largă de abordări, de la constructivismul social la științele cognitive sau economia politică.

În acest panel dorim să propunem o deplasare a privirii antropologice dinspre studiul comunităților etnice sau al grupurilor minoritare către modalitățile complexe prin care putem studia etnicitatea. Încurajăm lucrările cu miză teoretică, bazate pe cercetare empirică și care analizează procese sau fenomene care ajung să fie interpretate drept „etnice”. Ne interesează teme precum conturarea etnicității ca o dimensiune relevantă a practicii sociale, întrepătrunderea etnicității cu alte principii care ordonează practica socială ori procesele de etnicizare. Ne întrebăm, de asemenea, care sunt implicațiile acestei ajustări, a privirii analitice care evită esențializările și reificările pentru înțelegerea altor procese atât de la modă asociate astăzi de studiul unor minorități sau grupuri etnice, precum excluziunea socială, participarea politică sau drepturile minorităților.

The study of ethnicity in anthropology has garnered a respectable history by now. If traditionally anthropologists approached people as if they belonged to particular ethnic groups or as if ethnicity belonged to the different groups of people, later on, following the work of Fredrik Barth, ethnicity became conceptualised as an aspect of the social organisation and a social practice producing and maintaining social boundaries. In more recent years a great variety of studies undertook different perspectives on the “ethnic phenomena” ranging from cognitive sciences, social constructivism or political economy.

In proposing this panel we suggest a shift of focus from studying ethnic/minority groups (communities) to the different ways of ‘how to study ethnicity’. We invite papers based on

fieldwork and/or theoretically informed analyses of processes or phenomena which get to be interpreted as 'ethnic'.

- "Ethnicity" emerging as a relevant dimension of practice
- Entanglements of ethnicity with other "ordering" principles of practice
- Processes of ethnicization etc.

But we are also asking what are the implications of this 'adjustment of lenses' which avoids essentialism and reification for the study of other processes trendily related to the study of ethnic/minority groups like social exclusion, political participation, minority rights etc.

PANEL 4

Corp, încorporări, decorporări Body, Embodiments and Disembodiments

Convenor/Organizator:

*Alexandru Bălășescu, SNSPA / National School of Political Sciences and Public Administration
(alec.balasescu@gmail.com)*

Co-moderator: Laura Grunberg (Universitatea din București)

În cadrul diversificării preocupărilor și studiilor din ultimii 30 de ani în științele sociale, corpul ocupă un loc din ce în ce mai important. Se poate spune că Michel Foucault și preocupările sale în domeniul relațiilor de putere afișate pe și mediate de corpul biologic, dar și cel social constituie punctul de turnură și generatorul acestor preocupări. Pe de altă parte însă corpul nu este străin antropologiei și sociologiei clasice. Atât Thorstein Veblen cât și Georg Simmel discută extensiv uzul corpului în mod indirect prin abordarea relației cu obiectele apropiate acestuia (modă, cultura materială) în societatea emergent modernă a perioadei în care ei scriau. Totuși aceste abordări erau mult mai puțin apropiate de corp și mai degrabă sporadice – lentila sociologiei aplecată asupra sinelui era destul de pudică la acea vreme, moștenind probabil reflexe victoriene. Pe cât am fost de timizi în abordarea corpului nostru, pe atât am fost de entuziaști în descrierea și analizarea corpului celuilalt, antropologia pre- și post- Malinowski cuprinzând descrieri amănunțite ale corpului și ritualurilor corporale ale „celuilalt”. Mai mult decât atât, măsurătorile corporale au constituit un întreg corpus științific care a dus la legitimarea formelor de rasism ale secolului XIX, dar și la catalogarea tipurilor sociale „de acasă”, munca lui Lombroso nefiind una izolată ci constituind o tendință majoră a vremii.

Panelul de față își propune să reunească cercetători interesați de aspectele corporale ale vieții sociale (urbane, cotidiene, religioase, sau altfel). Mai jos câteva exemple de întrebări ilustrative pentru acest panel: Ce înseamnă încorporare? - inclusiv valențele militare ale acestui termen. Ce aduce încorporarea noilor tehnologii - atât în corpul social cât și în cel biologic? Ce rol are corpul în formarea sinelui, care este legătura dintre identitate și corp? Cum interacționăm prin corp cu mediul social, arhitectural, virtual? Care sunt instanțele decorporării (a dispariției corpului în rețea, de exemplu)? Care este legătura între religie și corp? Cum este corpul disciplinat în aparatul de stat

sau corporatist? Care este legătura între mobilitate, spațiu construit (urban) și corp? Care este implicarea corporală în activitățile de timp liber (leisure)? Etc.

In the past 30 years, in the highly diversified field of social sciences, the body occupies a central and cross-topic place. One can say that Michel Foucault and his research in the domain of power relations displayed on and mediated by the biological body and the social body represent the turning point and the generator of the current state. On the other hand, the body is not a foreign topic for cultural anthropology or for classic sociology. Both Thorstein Veblen and Georg Simmel discuss extensively the use of body indirectly through the approach of the relationship established with close objects (fashion, material culture) in the emergent modern society of the time they wrote. Still these approaches were less focused on the body and rather episodic – the lens of the sociology bent over the Self/body complex was shy at that time, probably inheriting Victorian reflexes. As shy as we were in the approach of our body, as enthusiastic we were in describing and analyzing the Other's body, the anthropology pre- and post- Malinowski comprising detailed descriptions of „Other”'s body and corporal rituals. What's more, bodily measurements have represented a whole scientific base that led to the validation of racism forms in the XIXth century, but also to the cataloguing of domestic social types, such as Lambroso's work, far from being an isolated example, constituted a major tendency of that time.

This panel proposes to regroup researchers that are interested in corporal aspects of social life (urban, daily, religious, or other forms). Here are some examples of questions relevant for this panel:

What does embodiment mean? – including the military meanings of this term;

What brings the embodiment of ICT in both the social body as well as the biologic one?

What role does the body have in the formation of the Self, which is the link between identity and body?

How do we interact by means of the body with our social, architectural and virtual environment?

What are the instances of exbodiment (of the disappearance of body in the network, for example)?

What is the link between religion and body?

How is the body being disciplined by the state or corporate system?

What is the relation between mobility, built/urban space and body?

What is the corporal involvement in the leisure activities?

PANEL 5

Schimbarea la față a economiei

The Changing Face of the Economy

Convenors/Organizatori:

*Monica Vasile, Max Planck Institute for Social Anthropology, Halle / Universitatea din București
(vasile@eth.mpg.de)*

Viorel Anăstăsoaie, University College London (viorelan@gmail.com). Discussant: Puiu Latea (Universitatea din București)

Idea principală a acestui panel este să exploreze configurarea practicilor și reprezentărilor economice generate de ceea ce se află sub etichetele de ‘expansiunea capitalismului’ sau ‘neoliberalism’. Mai nou, capitalismul pare să se zdruncine (sau nu?), ceea ce ne face să fim în special interesați de etnografiile ale crizei economice actuale. Gândindu-ne la ‘economie’, ne gândim la teme recurente în antropologia economică mai veche și mai nouă: motivația acțiunii economice, formarea rețelelor de muncă și schimb, circulația bunurilor sub formă de dar sau marfa, moralitatea relațiilor comerciale, risc și stabilitate, ‘dezvoltare’, reciprocitate, încredere, corupție și piața neagră. Temele menționate pot fi privite în sferile producției, schimbului economic și în cea a consumului. Putem vorbi și despre reprezentări legate de aceste practici (*narratives*), de exemplu reprezentări asupra banilor, asupra pieței sau asupra statului în general.

This panel aims at exploring economic practices and representations generated by what lies underneath labels such as “the expansion of capitalism” or “neoliberalism”. Ethnographies of the current economic crisis are mostly welcomed as they might shed light on ways in which capitalism is currently being questioned (or not?). Economy here refers to recurrent topics in economic anthropology, both older and newer ones: the motivation of economic action, the formation of work and exchange networks, circulation of goods as gifts or commodities, the morality of trade relations, risk and stability, “development”, reciprocity, trust, corruption and the black market. The above-mentioned topics can be regarded in the spheres of production, economic exchange and consumption. We can also refer to narratives connected to these practices, for example narratives about money, the market or the state.

PANEL 6

Dinamici ale spațiilor de reprezentare: scenografiile locale și recunoaștere socială Developing Spaces of Representation: Local Displays and Social Recognition

Convenors/Organizatori:

Vintilă Mihăilescu, SNSPA/ National School of Political Sciences and Public Administration (mihaillescuvintila@yahoo.com)

Bogdan Iancu, Università degli Studi di Perugia / SNSPA (bogdanyancu@gmail.com)

România și-a schimbat, în mod evident, înfățișarea în ultimii de ani printr-o frenezie a reconfigurării peisajelor urbane și rurale. Cel mai vizibil element al acestei „schimbări la față” pare să fie casa, piesa de cultură materială cea mai încărcată simbolic, probabil, dintr-o societate. De la „casele făloase” din mai toate satele la *gated communities* din majoritatea marilor orașe și de la termopane la foșoare rustice, românii recurg la scenografiile și recuzite edilitare diverse pentru a se în-fățișa public și a concura pentru recunoaștere socială. Panelul își propune să identifice câteva

dintre aceste scenografii locative, private sau publice, și felul în care se configurează semnificația lor socială actuală.

Romania has significantly changed its appearance in the past years as a consequence of a frenzy of reconfiguring urban and rural landscapes. The most visible element of this „facelift” seems to be the house, the item of material culture which is the most charged with meanings in a society. From the „conspicuous houses” from most of Romanian villages to the gated communities from most of the towns and from the double-glazed windows to the rustic gazebo, Romanians use scenographies and various constructive props in order to re-present themselves and to compete for „social recognition”. This panel proposes to identify a few of these dwelling displays – both private and public - and their contemporary social meaning.

PANEL 7

Rituri și ritualizări contemporane Contemporary Rites and Ritualizations

Convenor/Organizator:

Mirel Bănică, Institutul de Istoria Religiilor, Academia Română / Institute for the History of Religions, Romanian Academy (mirel7@yahoo.com)

Atunci când vorbim de “ritual” ne supunem în mod voit utilizării unui concept global, cu granițe imprecis delimitate, terminologie și criterii de clasificare în continuă așezare. Ambiguitatea structurală a universului ritual nu a fost deloc disipată de post(ultra)modernitate, ba dimpotrivă. De exemplu, riturile ocupă un loc din ce în ce mai important în relațiile sociale, *y compris* în lumea virtuală a Internetului, care a devenit o lume codificată, cunoscând practici de seducție sau agresiune, la fel ca în lumea reală. Riturile memoriale sau resurgența riturilor religioase arată și ele cu claritate actualitatea și importanța riturilor. La fel ca întotdeauna, ele *operează* schimbarea și mai puțin o exprimă sau o semnifică, eficacitatea ritului (și promovarea acesteia într-o lume “incredulă”) fiind în acest caz esențială. În cadrul acestui panel încurajăm deci prezentările care pun accent pe reactivarea unor rituri, construirea și resemnificarea lor continuă – cu alte cuvinte, acțiuni ce conțin trecerea de la rit la ritualizare, permanenta negociere a acestui proces și diferențele specifice astfel create. Ce se află deci la capătul ritului și a procesului de ritualizare în societatea modernă?

When we refer to “ritual”, we submit to using a global concept, with fuzzy borders and with continuously settling terminology and means of classification. The structural ambiguity of the ritual universe is far from having been displaced by post(ultra)modernity, quite the contrary. For example, rites occupy a place of growing importance in the field of social relations, including the virtual world of internet, which became a coded world, with seduction and aggression practices from the real world. Memorial rites or the resurgence of religious rites clearly indicate the contemporary relevance and importance of the rite. As always, they operate the change, more

than they express or signify it, where the efficacy of the rite (and its promotion in the “incredulous” world) is essential. Within this panel we encourage their construction and continuous resignification, in other words actions that contain the passage from rite to ritualization, the permanent negotiation of this process and the specific differences thus created. What lies at the end of the rite and ritualisation process in modern society?

PANEL 8

Antropologia mass media – un domeniu al neliniștilor științifice? Media Anthropology – a Space of Disciplinary Anxieties?

Convenor/Organizator:

Mihai Coman, Universitatea din București / University of Bucharest (mcoman53@yahoo.com)

Dialogul interdisciplinar dintre antropologie și *communication and media studies* ar implica, la un nivel minimal, aplicații ale metodelor și teoriilor antropologice în cercetarea mass communication și utilizări ale conceptelor și teoriilor din media studies în investigarea unor fenomene considerate a fi obiectul privilegiat al antropologiei. Relația interdisciplinară nu este una simplă, născută din posibila încrucișare a două *fields* și a două sisteme teoretice: ea implică și istoria acestor științe și dezbaterile recente privind identitatea lor științifică precum și atitudinea savanților reprezentativi față de ideea de interdisciplinaritate. Iar dacă ne referim la acest ultim element al ecuației intersecțiile dintre antropologie și media studies sunt, de la bun început, asimetrice. Cele mai cunoscute sunt investigațiile de *etnografie a receptării*, desfășurate mai ales sub stindardul studiilor culturale. Apelul la bagajul de cunoștințe ale antropologiei culturale nu s-a limitat la preluarea metodelor de tip etnografic; numeroase studii au reactualizat vocabularul antropologic, prin utilizarea unor concepte arhicunoscute (dar, în același timp, ambigue) din diferite subdiscipline; din perspectiva abordării de față mă interesează utilizarea în studiul mesajelor cu conținut de informare difuzate de mass media a unor noțiuni fundamentale din antropologia formelor simbolice (*mitul, ritul, sacrul, religia, liminalitatea, magicul*). Prin intermediul acestor concepte, numeroși cercetători au încercat să interpreteze semnificația unor produse ale sistemului mass media, acțiunile celor care crează aceste mesaje sau comportamentele publicului. O asemenea abordare se întemeiază pe ipoteza că mass media, la fel ca și manifestările non-moderne studiate cu ajutorul conceptelor de mit, rit, sacru, liminalitate, magie, etc, crează și impun sisteme simbolice de gândire a realității înconjurătoare și de articulare a acesteia în constructe culturale accesibile și satisfăcătoare pentru publicul lor; altfel spus ea pornește de la premiza că mass media este un sistem cultural de construcție socială a realității și susține că această construcție se face, în anumite circumstanțe, cu instrumente care nu țin de raționalitatea argumentativă, ci de cea simbolică. Drept urmare mass media nu mai pot fi concepute ca un intermediar care mediază sau mediatizează anumite constructe culturale - situație în care rolul lor este doar de a remodela mesaje gândite și fabricate de alte instanțe sociale; din contra abordarea antropologică impune o perspectivă care plasează mass media în centrul procesului de construcție socială a realității, ca o instituție generatoare a unui discurs și a unor logici specifice

The interdisciplinary dialogue between anthropology, communication, and media studies would involve applying the anthropology's theories and methods in the mass communication research. It would also involve using media studies' theories and concepts when investigating anthropology-related phenomena. This interdisciplinary relationship is more complicated than the usual bond born from crossing two fields and theoretical systems. In this case, the relationship involves the history of the two sciences, the recent debates regarding their scientific identity and the experts' attitude towards the idea of interdisciplinarity. Moreover, considering this last element, the crossroads between anthropology and media studies are asymmetrical from the start. The numerous and very popular studies devoted to media production and media consumption have dealt either with the ethnography of reception or with the ethnography of the production, in Western or Westernised societies. In these studies anthropological tools were perceived as a solution to evade from the (classical) theoretical and methodological frames of the sociology of mass communication. This adoption of ethnographic techniques was in large part driven by a desire to find alternatives to traditional social science research on media effects. But, when anthropology crosses over media studies, things are not simple, firstly because of the ambivalent relationship between the sciences (placed now) in dialogue: for cultural anthropology, confronted with an identity crisis, it would be reluctant to widen its borders, while media studies, confronted with a growth process, has the tendency to lose its identity by extending without limits toward the most heterogeneous areas of social life, borrowing indistinctly concepts and theories from all social sciences. In other words, the "self-cannibalism" (Argyrou) of recent anthropological debates corresponds to media studies' "bulimia". From this stems the eclecticism (theoretical and methodological) specific to many representatives of media studies, who are looking frantically for new concepts in order to theoretize the processes specific to media field(s) and the Jacobinism of many representatives of canonical anthropology, who are preoccupied to defend and re-legitimize their theoretical system.

REZUMATE / ABSTRACTS

PANEL 1

Antropologia și orașul: Etnografia ca metodă în context urban

Anthropology and the City: Researching the Urban through Ethnography

- **Harlem, Texas and Romania: Metaphors and Moralities in a Bucharest Neighborhood**
Gergő Pulay, Central European University, Budapest (pulaygergo@gmail.com)

Studies of social exclusion repeat the process of exclusion themselves on an analytical level when they represent the social worlds of the marginalized as being separate and fully secluded from the more respectable domains of society. Authors from the field of urban ethnography have questioned this approach by pointing at the ways in which respectability is pursued in deprived conditions; or the ways in which cultural properties – such as language, style and other expressive forms – are constantly taken over from the margins and appropriated by the mainstream.

In conditions of urban marginality, survival strategies have a discursive aspect as inhabitants strive to pull themselves out of their circumstances by making strategic statements on personal worthiness, value or the immediate spaces – such as the household – which they inhabit and strive to control. Such strategies are crucial in conditions of urban marginality where structural problems accumulated by the wider society are turning into personal problems faced on a daily basis. In the poor neighborhood of Bucharest where I'm doing my fieldwork, I regularly come across the strategic usage of spatial and social metaphors. Being conscious of its bad fame, inhabitants depict their neighborhood as local equivalent of famous 'dangerous places' from the Western world (Harlem or Bronx); as the land of free trade and unrestricted material gains (Texas); or as a place that models all social and political malfunctions that characterize Romania as such. By these metaphors inhabitants symbolically expand the neighborhood and refuse the external claims for its negatively valued specificity. In the ethnographic part I introduce inhabitants with different social and ethnic backgrounds to show the different ways in which these strategies of symbolic expansion help the accommodation to structurally given conditions – in terms of status, ethnicity and work.

- **From Idle to Bored: Rethinking Transition, Governance and Poverty in Post-Socialist Bucharest / De la inactiv la plictisit: regândind tranziția, autoritatea și sărăcia în Bucureștiul postsocialist**
Bruce O'Neill, Stanford University; US Fulbright Commission (bruce.oneill@stanford.edu)

După cum indică literatura științifică din domeniul social, românii erau inactivi în comunism. Formele de producție comuniste au rezultat într-o „economie a subzistenței” care i-a obligat pe români să își petreacă perioade exorbitante de timp așteptând la cozi pentru pâine. Ca rezultat,

românii au rămas inactivi în momente care ar fi putut fi productive. Căderea regimurilor comuniste au adus cu sine finalul acestei epoci. De la comunism la capitalismul neoliberal, și de la dominația Partidului la democrația liberală, postsocialismul i-a „condus” pe români din inactivitatea comunistă într-o stare de activitate caracteristică economiei de piață. Deși relevantă din multe puncte de vedere, această construcție predominantă nu reușește să explice ceea ce se află la capătul opus al spectrului etnografic: mai exact faptul că în ultimele două decenii, în orașele est europene s-a putut, de asemenea, observa o creștere a unor noi tipuri de *inactivitate*. Numai în cazul Bucureștiului, sfârșitul programelor care ofereau tuturor locuri de muncă și locuințe a lăsat mii de români fără serviciu, case și, aparent, fără ceva de făcut. În interiorul rețelei de tot mai multe adăposturi sociale din București – spațiul de desfășurare a cercetării mele doctorale – locuitorii acestora nu sunt inactivi, ci plictisiți în mod perceptibil și conștient. Ghidați de dorința de a-și ameliora starea de plictiseală cronică, după cum relevă cercetarea susținută, locuitorii adăposturilor din București și din jurul orașului concep și realizează constant proiecte, cu speranța să devină, în lipsa unui termen mai potrivit, ne-plictisiți. Teoretizarea efectelor acestui nou tip de inactivitate implică dezvoltarea unei noi perspective critice de interpretare a vieții urbane postsocialiste. Astfel, această lucrare propune o regândire a inactivității în orașele postsocialiste, din perspectiva unui tip diferit de „tranziție”: tranziția de la inactivitate la plictiseală.

Romanians, the social scientific literature tells us, were idle under communism. Communist forms of production resulted in an ‘economy of shortages’ that forced Romanians to spend inordinate amounts of time waiting in breadlines. As a result, Romanians stood idle in moments that could have been spent producing. The fall of communism, the dominant narrative continues, ended this idleness. From communism to neoliberal capitalism, and from Party rule to a liberal democracy, post-socialism ‘transitioned’ Romanians out of communist idleness and into a state of market activity. While insightful in many ways, this predominant narrative fails to account for the opposite end of the ethnographic spectrum: namely that, in the last two decades, East European cities have also seen an escalation of new kinds of *inactivity*. In Bucharest alone, the end of universal employment and housing programs has left thousands of Romanians without work, without a home, and seemingly, without anything to do. Inside Bucharest’s growing constellation of homeless shelters – the site of my ongoing dissertation research – shelter residents are not idle but are in fact observably and self-consciously bored. Moved by a desire to alleviate their chronic boredom, continued research demonstrates that shelter residents in and around Bucharest regularly imagine, plan and carry out projects in the hopes of becoming, for lack of a better word, un-bored. To theorize the effects of this new kind of inactivity means developing a new, critical perspective for interpreting post-socialist urban life. Thus, this paper proposes a re-thinking of inactivity in post-socialist cities through a different kind of ‘transition’: the transition from idleness to boredom.

■ **Sulina domnului Zachis**

Petruța Teampău, UBB Cluj (mindrut_petruta@yahoo.com)

După patru veri (2006-2009) petrecute în teren la Sulina și neașteptat de multe ramificații (mai mult sau mai puțin complementare) ale interesului de cercetare (memorie socială, narațiuni despre oraș și relația cu identitatea locală, reprezentări ale naturii etc.), Sulina nu este un subiect epuizat. Am încercat să (îmi) clarific multiplele straturi semiotice ale orașului, felul în care narațiunile despre “istoria fascinantă” a orașului (o resursă vitală pentru discursul identitar actual) se regăsesc în spațiul material al orașului, cine spune aceste povești, cine se regăsește în aceste povești, cum se îmbină planurile narative. Sulina este extrem de specială ca oraș cu viitor incert, cu dimensiuni, interacțiuni și mentalitate de sat, pe de o parte, și istorie, reminiscențe și orgoliu de port cosmopolit. Mă întreb dacă Sulina este cu adevărat oraș, și dacă da, ce anume îi conferă substanță “urbană”. Poate ar fi timpul să nu mai definim “orașul” și problematica lui după Handbooks of urban anthropology și să încercăm să gândim un cadru conceptual care să poată da seama (fără prejudecăți și constrângeri conceptuale) de ceea ce se întâmplă în micile orașe românești post-socialiste.

Prezentarea mea descrie rolul și poveștile unui povestitor “autorizat” al istoriei interbelice a orașului (suprapusă cu funcționarea Comisiunii Europene a Dunării), dl. Zachis, ale cărui narațiuni au susținut în ultimii aproximativ 15 ani (*a decedat în mai 2010) un întreg efort colectiv de mitizare a istoriei pre-comuniste a Sulinei (și de imagine a unui viitor probabil), în jurul a două filoane narative principale: multiculturalitatea și prosperitatea interbelice. Discursul identitar local l-a „creat” într-un fel pe dl. Zachis, iar poveștile lui au intrat într-un soi de folclor local care se stimulează reciproc cu cel mediatic. Rămâne de văzut ce se va întâmpla mai departe cu Sulina domnului Zachis și cine o va resuscita.

■ **Public/privat și metodele antropologiei de a ne vorbi despre grup în spațiul urban**

Petronela Antip, SNSPA, Universitatea din București (petronela.antip@gmail.com)

În calitatea sa de spațiu constrâns de morfologia internă către diversitate, cercetarea urbanului a presupus o schimbare de paradigmă de la una asupra societății către una asupra grupului, de la una locală către una globală, dar și de la una esențialistă către una a particularului. Acestor interperieri semantice de studiu asupra urbanului le-aș adăuga valența istorică și de istoricitate a fenomenelor sociale, care exprimă principii de caracterizare și definire a grupurilor în valoarea lor de categorie primă a societății. Aceasta este una dintre direcțiile pe care studiul antropologic asupra urbanului l-a folosit pentru aprecierea fenomenelor studiate și a grupurilor în interacțiunile din spațiile publice/private. Din această perspectivă mă interesează să urmăresc, pe baza rezultatelor preliminare dintr-o practică de observație participativă într-un spațiu public din București, aportul grupului în configurarea spațiului public și intențiile/efectele acestuia în delimitarea dintre public și privat (familiar; specific unui grup). Prin acest exemplu îmi doresc să aduc în discuție și relația grupului cu propria istorie și cu autoritățile care guvernează spațiul public, precum și capacitatea etnografiei/antropologiei de a deveni un instrument pentru decodificarea mesajului de jos în sus în

stratificarea spațială a urbanului/orașului, precum și în dezbaterea publică (asupra spațiului public) – un simbol (modern) al comunității urbane.

■ **Spațiul virtual și diversificarea formelor de protest / Virtual space and the diversification of protest forms**

Gabriel – Ionuț Stoiciu, Institutul de Antropologie „Fr. Rainer” al Academiei Române
(gabriel.stoiciu@gmail.com)

Aniversarea a patruzeci de ani de la protestele din 1968 și a douăzeci de ani de la evenimentele care au declanșat disoluția regimurilor comuniste în Europa a reprezentat un prilej potrivit pentru a ne pune întrebarea: mai există oare în așa zisa "lume civilizată" motive să luăm în considerare posibilitatea izbucnirii unor manifestații de asemenea anvergură, sau am putea mai degrabă declara pentru prima dată în istorie că tineretul este mulțumit de *establishment*-ul 'statului bunăstării'?

Am ales unitatea de cercetare CNRS *Dynamiques sociales et recompositions de l'espace* cu sediul principal la Universitatea Paris Ouest Nanterre (locul de naștere al mișcărilor studențești din '68 în Franța) pentru a-mi desfășura cercetarea în calitate de observator participativ, fiind detașat aici pentru un stagiul postdoctoral în perioada 2008-2009. Modalităților clasice de colectare a datelor le-am adăugat tehnicile foto și audio-vizuale, ceea ce a dus la îmbogățirea informației dar și la posibilitatea inducerii unei stări empatice directe între privitor și autor.

Această comparație diacronică aduce în discuție, în principal, influența pe care o poate avea spațiul virtual asupra manifestațiilor publice, abordând modul în care diferite website-uri, forumuri, bloguri etc. pot deveni cel mai important loc de reuniune pentru tineri în prezent și de asemenea cum este astfel stimulată creativitatea în promovarea unor noi forme de protest (cum ar fi *die-in* sau *brain-drain*).

Celebrating forty years since the protests of '68 and twenty years since the fall of communist regimes in Europe would be suitable pretexts to ask: are there any reasons left for the "civilized world" to expect such mass protests or we can declare for the first time in history that the youth is pleased with the establishment of the welfare state?

I chose the CNRS research unit *Dynamiques sociales et recompositions de l'espace* having its headquarters University Paris Ouest Nanterre (the place of initiation of '68 movements in Paris) to conduct my research as participant observer during my 2008-2009 postdoctoral fellowship. In addition to classic methods, I employed visual techniques, which enrich the information and can induce a direct empathic state between the viewer and the author.

This diachronic comparison leads to a discussion about the influence of virtual space over public attitude, showing how websites, forums, blogs etc. become the main place of gathering for youth in present time and stimulate their creativity in promoting new forms of protest (as *die-in* or *brain-drain*).

■ **Reading Sarajevo as Text - from Flânerie to Urban Ethnography**

Gruia Bădescu, National Geographic Society Committee for Research and Exploration, Washington DC (gruia_badescu@yahoo.com)

The city, according to Walter Benjamin, is a “linguistic cosmos” of signs and symbols; urban experience can be seen through this lens as a reading of cities as text. My paper aims to provide such a reading of the city of Sarajevo, where war and reconstruction dramatically reshaped urban experience. Between 1992 and 1996, Sarajevo has been under siege, which affected more than 60% of its building stock and traumatized its residents. The underlying question is whether the subsequent architectural reconstruction was accompanied by ‘healing’ the wounds of war. Consequently, the paper distinguishes between syntactic transformations of the post-war city (ie. architectural reconstruction) and the semantic changes (ie. meanings of places, practices of everyday life). The paper first examines the syntax of postwar Sarajevo, by exploring how destruction and reconstruction modified the urban text through erasing and rewriting. Secondly, the perspective of the outsider *flâneur*-observer is used for the reading of the signs and symbols of contemporary Sarajevo. In its third part, the paper focuses on the lived experiences of the local residents, examining the city through a phenomenological lens, and exploring readings of the city by the residents as well as the practices of everyday life. Several processes come to the fore, including the segregation of experiences, the establishment of new borders and boundaries, as well as a blurring of these boundaries, based on economic needs of individuals. The paper argues that while the city’s built landscape still expresses multiculturalism, experiences and readings of the city by particular groups have generally become segregated after the war of the 1990s. This reflects that the processes of architectural and political reconstruction were not accompanied by attempts to „come to terms with the past” and heal the scarred multicultural tissue of the city.

■ **Seeds of an Environmental Movement: Decentered Urban Ethnography in Chisinau, Moldova**

Amy Samuelson, University of Wisconsin-Milwaukee (samuels6@uwm.edu)

This paper discusses how a decentered ethnographic approach has allowed me to better understand the burgeoning environmental movement in Chisinau, the capital of the Republic of Moldova. In studies of social movements, a decentered approach involves focusing not only on the leaders of the movement, but on a range of actors in different roles, paying attention to the diversity of participants and the varied ways in which they understand the movement. This paper specifically focuses on the ways in which various actors involved in environmental projects in Chisinau understand and discuss urban environmental issues, in particular green space, trash collection, and wastewater treatment. Various methodological and theoretical challenges in this setting make a decentered approach necessary as well as productive. First, the environmental movement in Chisinau is still in a very early formative phase, and a coherent group of movement leaders can not be found. Second, due to a lack of funding, environmental activism is necessarily a volunteer activity, or at best a second or third job, for most environmentalists. This means that they are often busy with other work, and that projects tend to occur sporadically, making it difficult

for me to focus on a single project or a coherent group of actors. Finally, a desire to understand how the environmental movement in Moldova is influenced by global forces, such as geopolitical tension between the European Union and Russia, make a decentered approach very constructive. Focusing on multiple actors working on diverse projects and in varied capacities, and with varying degrees and types of collaboration with foreign actors, allows me to examine how different environmentalists imagine the local environmental community and its place within a global movement.

■ **“O catedrală pentru capitală” – Orașul și multiplele sale ordini**

Sergiu Novac, Central European University, Budapesta (novacsergiu@yahoo.com)

Lucrarea mea se va concentra asupra recenteii dezbateri stârnită în jurul proiectului pentru o nouă catedrală ortodoxă în București, menită să servească drept sediu al Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române (BOR). Voi oferi doar o foarte scrupuloasă istorie a proiectului pentru o catedrală patriarhală dinaintea de 1990, aceasta fiind menită doar să plaseze subiectul într-un context mai amplu: căutarea unei noi ordini pentru București după 1990, atât pe plan simbolic, cât și în ceea ce privește spațiul construit. Cercetarea pune în discuție două locații propuse pentru construirea catedralei, cu implicații foarte diferite pentru întreaga dezbateră. În primă instanță voi privi catedrala ca pe un “vehicul simbolic”, care, deși neconstruit, intră în conflict cu celelalte monumente aflate în parcul Carol. Modelul statuiilor ca “vehicule simbolice” este preluat de la Katherine Verdery, iar în contextul parcului încearcă să scoată la iveală și să explicitizeze diferitele straturi de memorie pe care BOR încearcă să le revendice sau să le conteste prin construirea catedralei.

În a doua parte mă voi concentra asupra „noului centru civic” al Bucureștiului, alt spațiu în care a fost propusă, cu diverse modificări, construirea „Catedralei Mântuirii Neamului”. În cazul acestei locații problema nu mai este una legată strict de ordinea simbolică, ci vizează în mult mai mare măsură ordinea construită a centrului Bucureștiului. „Catedrala Neamului” intră în mijlocul unei dezbateri legate de viitorul acestui ansamblu urban monumental – și, implicit, legată de viitorul întregului țesut urban al Bucureștiului – prin faptul că apare fie cu rolul de posibilă soluție la multe dintre problemele capitalei (construirea catedralei ar impune construirea unei noi axe nord-sud atât de necesară Bucureștiului etc.) fie ca și condamnarea definitivă la monumentalism totalitar (prin proximitatea catedralei față de Palatul Parlamentului). Aceste momente ale dezbaterii legate de catedrală dezvăluie, în fond, un model anume de imaginație politică orientată (sau nu) spre viitor, atât la nivel discursiv, al spațiului reprezentat, cât și la nivelul spațiului real, construit.

■ **Raporturile simbolice de putere în care se angajează indivizii în mijloacele de transport în comun**

Andrei Bălan, SNSPA București (andrei.balan@gmail.com)

Lucrarea prezintă o analiză de natură antropologică, exploratorie, la nivel microsocioal, a raporturilor simbolice care se stabilesc între indivizi în ecologia mediului urban. Am folosit ca principal model în recoltarea și interpretarea datelor tipul de analiză caracteristic

interacționismului simbolic. Sursa primordială de inspirație o constituie stilul etnografic și schema interpretativă a dramaturgiei sociale a lui Goffman. Principalul instrument de cercetare este observația.

Prezentarea se axează pe studiul-pilot și pe concluziile intermediare al unui teren în desfășurare: cercetarea raporturilor simbolice de putere observabile în desfășurarea interacțiunilor cotidiene, banale, cazuale din mijloacele de transport în comun. Provocarea este de a găsi resorturi, cauzalități, și pattern-uri într-un spațiu cazual definit de rutină, comportamente recurente, gesturi repetitive și de managementul constant al impresiei.

Am în vedere cel mai des utilizate asemenea mijloace: tramvaiul, metroul și autobuzul. Acestea au fost selectate luând în considerare factori precum diversitatea, traseul sau gradul de aglomerare (oferind oportunitatea de a observa indivizi provenind din zone cât mai diverse). Am ales aceste locații de desfășurare a studiului întrucât constituie trei dintre „punctele nevralgice” ale ecologiei urbane, care forțează necunoscuții să stabilească raporturi simbolice între ei.

Cercetarea a plecat de la un set de dimensiuni care pot fi împărțite în următoarele categorii: raporturile simbolice, verbale sau nonverbale, stabilite între necunoscuți; principalii factori de influență socială; teritorialitate și modul natural de dispunere a indivizilor; existența unor eventuale criterii de grupare a acestora; apariția unor potențiale variații în ceea ce privește eterogenitatea/omogenitatea indivizilor în funcție de locul în care urcă (centru, periferie, spațiile intermediare); felul în care funcționează comportamentul prosocial/antisocial în mijloacele de transport în comun; identificarea unor eventuale pattern-uri de grupare sau dispunere spațială în funcție de gradul de integrare și apartenență socială a indivizilor; pattern-uri de urgență a interacțiunii între necunoscuți; comportamente de izolare sau excludere.

■ Cartierul postsocialist. Studiu de caz asupra zonei rezidențiale din comuna Florești

Gabriel Troc, Norbert Petrovici, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj; Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (gabrieltrroc@yahoo.com, norbertpetrovici@socasis.ubbcluj.ro)

Fie că este vorba despre prelungiri ale unor cartiere periferice, fie de apariția unor noi structuri urbane mai îndepărtate de orașe, noile structuri locative apărute în ultimii ani dau seama de amplele transformări ale societății românești de azi, atât sub aspect economic și legislativ, cât și social și cultural. Analiza lor poate releva limitele posibilităților de imaginare a locuirii în condițiile proprietății private asupra terenurilor, în absența unor reglementări stricte, în contextul urmăririi obținerii unui profit cât mai rapid șamd. În același timp analiza lor poate da seama de fenomenul stratificării sociale, de apariția unor noi idealuri, a unor noi gusturi și a unor noi forme de manifestare a sinelui, ca și a unor noi dezamăgiri și deziluzii care nu au fost posibile până de curând.

După București, între orașele mari, Cluj-Napoca a cunoscut cea mai febrilă activitate în domeniul construcțiilor și al pieței imobiliare. Orașul s-a dezvoltat în toate direcțiile: spre sud, cu cartierul Bună Ziua și în prelungirea cartierelor Andrei Mureșanu, Zorilor și Mănăștur, spre nord-vest, în fosta comună Baci, spre est, în Someșeni și mai departe spre comuna Apahida, și, în fine, masiv spre sud-vest, în comuna Florești.

Dintre acestea, doar Bună Ziua și Florești pot fi considerate structuri noi, de sine stătătoare, neafectate de constrângeri urbanistice anterioare și, prin urmare, obiect propriu de studiu pentru analiza “urbanismului locativ postsocialist”.

Studiul nostru este rezultatul unei investigații preponderent etnografice a componentelor trăite ale locuirii în zona rezidențială Florești. Locuitorii de aici se găsesc azi, la modul cel mai propriu, prizonieri ai acesteia. Cu veniturile diminuate de criza economică, lipsiți de mobilitate pe piața muncii, care nu mai oferă oportunități, îndatorați la bănci pentru decenii de acum înainte și având deja responsabilități parentale, noii locatari sunt în fața situației de a locui – la marginea orașului – într-o zonă urbană profund deficitară, cu probleme mai mari decât cele ale cartierelor socialiste și cu șanse mai reduse de rezolvare a lor în viitorul previzibil.

PANEL 2

Provocări metodologice în cercetarea migrației Methodological Challenges in Migration Research

■ De la Vulturul la Roma. Analiza migrației din perspectiva genului

Ionela Vlase, Universitatea Neuchâtel, Elveția (vlase.ionela@gmail.com)

Pornind de la o cercetare de tip *multi-sited* asupra migrației unei comunități rurale din Vrancea în regiunea Lazio-Roma, Italia, îmi propun să scot în evidență inegalitățile de gen ce structurează întregul proces al migrației: de la luarea deciziei de a căuta un loc de muncă în Italia și până la reîntoarcerea temporară sau definitivă în țară. Cercetarea are la bază interviuri semistructurate și observații de teren atât în Vulturul, satul de origine al migranților, cât și în diferite localități din regiunea Lazio- Roma (Genzano, Veletri, Albano).

■ Migrație etnică și gen. Limite și oportunități în analiza relațiilor de gen

Remus Anghel, ISPMN – Cluj (remusgabriel@yahoo.com)

Prezentarea de față analizează migrația femeilor în cazul a două tipuri de migrație etnică din România: cazul etnicilor germani din Timișoara și a croaților din Banat. Studiul se încadrează în dezbaterile generale despre feminizarea migrației, a faptului că la ora actuală asistăm la o creștere susținută a migrației femeilor, în parte generată de creșterea cererii de forță de muncă feminină din Vestul Europei. Studiul susține faptul că analiza migrației femeilor și a relațiilor de gen poate fi realizată și prin interviuri cu bărbați. În primul caz etnicii germani care au plecat din Timișoara s-au stabilit în Nürnberg, Germania. De-a lungul timpului ei simt o scădere de status și nerecunoaștere a etnicității. În timp ei încep să se căsătorească cu femei din România și își reevaluează „românitatea”. Aici migrația femeilor s-a datorat dificultăților de adaptare ale bărbaților. În al doilea caz, etnicii croați au căpătat cetățenie croată imediat după ce Croația și-a declarat independența. Astfel, chiar de la începutul anilor '90 ei au putut să migreze către țările din Vestul Europei fără a avea nevoie

de viză. Cu toate acestea, ei au rămas într-un proiect de migrație incompletă: au muncit în Corația, dar au rămas în România. De câțiva ani femeile au început să muncească în Austria, în zona unde trăiește minoritatea croată. În ambele studii de caz discut modul în care am efectuat analiza migrației femeilor, prin studii de caz extinse și analiză biografică. Discut de asemenea limitările pe care le-am întâmpinat și modalitățile prin care aceste limitări pot fi depășite.

■ **Pe urmele migrantului inconsistent. Rolul inconsistenței de status în analiza migrației / In pursuit of the inconsistent migrant. Is status inconsistency useful in understanding migration?**

Monica Alexandru, Universitatea București (alexandru_monica@yahoo.com)

Lucrarea de față reprezintă o analiză a migrației din România din perspectiva inconsistenței de status. A trecut aproape un secol de când conceptul a apărut în debaterile sociologice, M. Weber marcând începutul unei discuții anevoioase privind semnificația sau utilitatea acestuia. În principiu, susținătorii conceptului, printre care G. Lenski (1954, 1967), Benoit-Smullyan (1944) sau M. Zelditch și B. Anderson (1966), considerau că ierarhia socială ar trebui interpretată dintr-o perspectivă care ar permite măsurarea consistenței dintre diferitele poziții de status deținute de un individ. Adesea, o persoană nu are un status social perfect omogen, diferența dintre o poziție înaltă pe scala educațională și una modestă pe cea ocupațională fiind doar un exemplu posibil pentru conceptul de inconsistență. În această perspectivă, inconsistența de status influențează prestigiul social, parcursul individual și nivelul de integrare în societate. Una dintre criticile adresate cercetărilor privind inconsistența de status a fost faptul că nu reflectau multidimensionalitatea spațială și temporală specifică sistemului mondial, ci erau mărginite de un context social limitat (M. Hartman, 1974). Un migrant, de exemplu, se mișcă între două sau mai multe spații sociale și se supune unor modele de stratificare sau unor scale de prestigiu distincte în funcție de pozițiile deținute în țara de origine și în societatea gazdă. Această ultimă abordare a constituit fundamentul lucrării de față. Începând cu luna august 2008, am realizat mai multe interviuri în România, județul Neamț, comuna Icușești și în Torino, Italia. Folosind un ghid de interviu semi-structurat, îmbogățit pe măsură ce studiul în teren dezvăluia noi oportunități, am ales cazuri exemplare de migranți a căror biografie putea fi relevantă pentru înțelegerea influenței statusului discrepant asupra experienței de migrație. Am studiat cazuri de mobilitate socială ascendentă sau descendentă și modul în care migrația a contribuit la poziționarea individului în societatea gazdă și în comunitatea de origine. Construind tipologii din perspectiva inconsistenței de status, am analizat cum anumite caracteristici individuale, evoluția mediului economic, instituțiile, mediul social sau simple întâmplări marchează destine și influențează procesul de migrație. În final, după un drum pe urmele migranților inconsistenti, vom încerca să cântărim care a fost utilitatea conceptului de inconsistență de status în demersul de cercetare.

This paper is a study of Romanian migration using status inconsistency as main explanatory factor. It's been almost a century since the concept was first used in sociological debates, M. Weber marking the start of an intricate consideration of its meaning or usefulness. Generally, those who

supported the use of this concept, such as G. Lenski (1954, 1967), Benoit-Smullyan (1944) or M. Zelditch and B. Anderson (1966), thought that social hierarchy should be interpreted within a framework that allows the assessment of consistency among the various status positions defining an individual. Oftentimes a person does not have a perfectly homogenous social status, the difference between a high social position on the educational scale and a modest one on the occupational one being only one of the examples for the concept of status inconsistency. In this perspective, status inconsistency shapes prestige, life strategies and social integration. One of the doubts associated with status inconsistency research was that it was not reflecting the multidimensional space and time framing the world system but it was only referring to a limited social context (M. Hartman, 1974). For example, a migrant moves between two or more social spaces and is the subject of different stratification models or prestige scales considering the positions he has in both the origin country and the host society. It is this last interpretation that we chose as starting point for the present paper. Since August 2008, we have conducted various interviews in Romania, Neamt county, Icușești commune and Torino, Italy. While using a semi-structured interview guide that we adapted as the fieldwork revealed new opportunities, we chose exemplary cases of migrants whose biography might have been relevant in grasping the influence of status inconsistency on the migration experience. We studied cases of upward or downward social mobility and how migration changed the social position of an individual in the host and origin community. We built status inconsistency typologies and traced the way in which individual dispositions, the evolution of the economical environment, institutions, the social environment or mere isolated events mark destinies and influence the migration process. To round up, after pursuing inconsistent migrants, we will try to weigh how useful the concept of status inconsistency was for our research.

■ **Structuri și evoluții migratorii / Migratory structures and evolutions**

Mirel Palada, SNSPA București (mirel@ccsb.ro)

Universul: populația adultă neinstituționalizată a României

Metoda: cantitativă, interviu bază de chestionar structurat

Tema: fenomenul migrației din România în perioada 2007 – 2010, cât și fenomenul de revenire în țară, în contextul crizei economice (2010)

Pe baza sondajelor realizate de către CCSB în perioada 2007 – 2010, îmi propun să identific:

Emigrație

- evoluția volumelor de emigrare, 2007 ... 2010
- structura de sex și vîrstă a populației emigrate
- țările țintă ale procesului de emigrație
- momentul emigrării
- distribuția la un nivel spațial cât mai fin, la nivel de județ (2010), a procesului de emigrare temporară

Revenire

- volumele (inclusiv evoluție) de populație revenită

- structura de sex și vîrstă a populației revenite
- țările sursă ale procesului de revenire
- momentul revenirii
- distribuția la un nivel spațial cît mai fin, la nivel de județ (2010), a procesului de revenire a emigranților

Pînă în momentul de față sînt realizate 7 sondaje, toate la nivel de reprezentativitate național. În iulie – august 2010 îmi propun să realizez alte 2-3 valuri de cercetare, tot de aprox. 1000 de cazuri, pentru a acumula un volum de subiecți suficient de mare (6 – 7 sondaje, cu un eșantion agregat de aprox. 6000 ... 7000 cazuri) încît prin cumularea într-o bază de date unică să cresc puterea de identificare a distribuției spațiale a fenomenelor migrației la nivel de județ.

■ Immigration and immigrant integration in Romania

Astrid Hamberger, Universitatea București (astrid2001ro@yahoo.com)

Romania is an emigration country with the number of people leaving the country exceeding those coming in. Therefore much more literature and data exists on the subject of emigration than on immigration. Still less is known about the issue of integration of immigrants in Romania, about the facilities provided by the Romanian state for integration and about the efforts immigrants themselves make for their integration. The integration phenomenon in Romania is quite recent, therefore the “consequences of migration” (Favell, 2003), or what happens with the immigrants after their settlement in Romania is a subject which materialized only in 2004 with the first law on immigrant integration for the persons who received a form of protection in Romania (refugees and people with subsidiary protection¹).

The aim of this presentation² is to reveal facts about immigration and immigrant integration in contemporary Romania. Firstly I will deal briefly with Romania’s immigration context after 1990 from the macro perspective. Secondly, the text will close up on some individual cases of integration of refugees, specifically those coming from Cameroun, Republic of Congo and Rwanda.

1. Ordinance 44 from January 29 2004 regarding the social integration of foreigners who have been granted a form of protection or a right to reside in Romania, but also the citizens of the member EU and SEE states

2. The presentation represents a part of my PhD research which I currently conduct in Romania.

■ Al treilea val. Migrația italienilor în România

Cristina Boboc, SNSPA București (cristina.boboc2008@gmail.com)

Aderarea și mai apoi integrarea României în Uniunea Europeană au determinat sporirea procesului de mobilitate și migrație atât dinspre România către țările Uniunii Europene, cît și dinspre Uniunea Europeană către România. Odată cu aderarea, România intră și în circuitul educațional european care favorizează schimbul de experiență dintre studenții din țările Uniunii Europene, experiență care facilitează ulterior întoarcerea și angajarea lor în România.

Lucrarea va prezenta factorii determinanți, în cazul unor italieni, beneficiari ai burselor de mobilitate europeană (Erasmus, Leonardo) sau a unor misiuni de voluntariat, care după încheierea programelor s-au reîntors în România cu scopul de a se angaja. Lucrarea se bazează pe răspunsurile a douăzeci și opt de respondenți (cetățeni italieni cu vârsta între 25 și 35 de ani) stabiliți în București, angajați în companii multinaționale, organizații italiene sau realizând stagii neplătite cu scopul de a fi angajați la încheierea stagiului.

Lucrarea va prezenta și proiecțiile de viitor: intenții de stabilire definitivă în România sau întoarcerea în Italia, dobândirea cetățeniei etc.

O altă direcție a lucrării este modul de locuire, interacțiunea dintre ei și refuzul de a își constitui o comunitate aici.

PANEL 3

Grupuri etnice sau etnicitate?

Disentangling Ethnicity

■ Ethnicities and Forms of Exclusion. A Case Study

*Alina Branda, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj; Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
(alinabranda@yahoo.com)*

My paper aims to offer an “ethnic reading” of the legislation regarding property restitution, in an attempt to see if this legislation contributes to the rhetoric of nation. I am going to present the case of the Jewish community from Cluj, Romania.

The problem of restitution/ recuperation of private properties in post-Communist Eastern Europe has been and in certain cases still is a debated topic, present in all sorts of public discourses. It is also an issue focused on in diverse scientific approaches: from social/ cultural anthropological ones to economic ones.

Being definitely a topic that involves, most often in conflictive ways, these societies or cultures, it could be viewed symbolically as a part of a more general process of restitution/recuperation of the Past, of sites of memories so much restricted, controlled, mystified by totalitarian regimes.

First of all, I am interested in identifying the actors of this dynamics of restitution/ recuperation.

On the other hand, I explore the possibility of an “ethnic reading” of the legislation regarding restitution, or simply formulated, if this legislation is conceived mainly for the “majority” group, disadvantaging all sort of “minorities”, contributing that way to the rhetoric of nation (as a homogenous construct), keeping practically the others out, through certain strategies.

My paper intends to focus on the way in which this issue of Restitution/ Recuperation of Properties does affect, particularly, a Jewish Community from Romania - specifically the one from Cluj, where I carry out fieldwork.

The paper aims to find criteria of definability for this Romanian Jewish Community nowadays, the simple, very basic research question being: Is Restitution of properties an issue that proves, shows,

configures certain specificities of this Jewish community, is there any specific response to this phenomenon that aggregate other communities as well?

My intention is to somehow relate this issue of restitution/ recuperation properties to the one of identity of this community.

■ **Etnicitate ca dinamici culturale: implicații teoretice și metodologice / Ethnicity as cultural dynamics: theoretical and methodological implications**

Claudia Câmpeanu (claudia.campeanu@gmail.com)

Ca mulți alții, și eu pornesc de la premiza că etnicitatea nu e localizată în grupurile etnice, ci este relațională, deopotrivă structurală și situațională. În această prezentare, explorez o abordare care plasează dinamicile culturale în centrul analizei. Cum abordează oamenii din România diferențele pe care ne-am obișnuit să le catalogăm ca “etnice”? Care sunt repertoriile culturale pe care le invocă, și care sunt formele și particularitățile acestor repertorii? Care e munca de interpretare pe care o depun în sortarea, utilizarea sau ignorarea diferitelor “dovezi” ce țin de trăsături culturale, limbă, morală, sânge, înrudire, fenotip? Când și cum capătă aceste diferențe semnificație socială? Care sunt instrumentele analitice cele mai potrivite în a aborda aceste întrebări: etnicitate, clasă socială, rasă, națiune, cetățenie? Și, mai ales, care sunt implicațiile metodologice ale unei abordări etnografice ale acestor întrebări?

În această lucrare, mă concentrez asupra acestor întrebări, folosind materiale din propria cercetare de teren în Transilvania, referințe la alte studii, și o discuție productivă cu participanții.

As many others before me, I start with the premise that ethnicity is not located in the ethnic groups, but is rather relational, both structurally and situationally. In this paper, I explore an approach that places cultural dynamics at the center of an analysis of what we, as social scientists, gloss as ethnicity. How do people really think about and understand difference in Romania? What are the cultural repertoires they invoke, and what are the forms and particularities of those repertoires? What is the interpretive work they do to sort through, invoke or dismiss “evidence” about cultural traits, language, morals, blood, kinship, phenotype? When and how do these differences acquire social significance? What are the most appropriate analytical tools to tackle these questions in respect to: ethnicity, class, race, nation, citizenship? And, most importantly, what are the methodological implications of trying to approach these questions ethnographically? In this paper I explore these questions using empirical evidence from my own fieldwork in Transylvania, the lessons of past research, and hopefully a productive conversation with the audience in attendance.

■ **Ethnicity feeds. Ethnic entrepreneurship and humanitarian activism in the village Baspunar**

Ana Chiritoiu, SNSPA București (ana.chiritoiu@gmail.com)

The present paper describes the dynamics of ethnicity in a particular village from Dobrogea, a region in Romania which is increasingly praised for its multiculturalism and multiethnic background

(even though the percentage of citizens belonging to ethnic minorities living here now is lower than the national medium). Dobrogea used to be home to various peoples, as a result of its being claimed in turn by different reigns; the remains of that – namely, the Turkish and Tatar minorities – are in the focus of this paper.

I undertook a research in one of the villages considered most representative for the Turkish minority in Romania, Baspinar, which came to signify a case-study for the entire process of ethnic revival / entrepreneurship taking part elsewhere too on behalf of this minority. The paper thus explores the regimes, organisations and entities which are involved in the current ethnic revival and in what way does this take place. Among the concerns of this research is on the one hand ethnic entrepreneurship, which entangles the creation of a landscape through specific constructions and representations, but also the overlaps between ethnicity and religion. On the other hand, the research deals with the humanitarian assistance exerted upon the village and the meeting point between social activism and ethnicity, which leads to the imagining of the latter as patrimony (both in the sense of material culture, and in that of a line of descent). Not in the least, the paper tries to keep track of the effects of such humanitarian activism and to account for the fact that a number of its exercisers render it a failed project of “good governance”.

■ **Aportul studiilor de gen la înțelegerea opoziției “grupuri etnice/ etnicitate”. Studiu de caz – un grup de Romi căldărari / Contribution of gender studies to the debate “ethnic groups/ethnicity”. A case study in a Roma kalderash group**

Iulia Hașdeu, Universitatea din Geneva (iulia.hasdeu@unige.ch)

Grupurile de romi reprezintă un adevărat câmp de înfruntări conceptuale în domeniul etnicității - Barth a fost de altfel inspirat în teoria sa de observarea grupurilor de țigani (Paria) din Norvegia. Principiul diviziunii sexuale a muncii, a comportamentului și normelor sexuale, a concepțiilor legate de puritate a atras atenția cercetătorilor țiganologi încă de la începuturi. În pofida acestui fapt, sistemul de gen ca principiu organizator este o preocupare recentă. Focalizându-și atenția asupra relațiilor de putere dintre bărbați și femei, asupra modului în care sistemul de gen dinăuntrul grupurilor specifice îl intersectează pe cel al societății înconjurătoare, precum și alte sisteme concomitente de organizare ale acesteia (cel de clasă sau etnicitate), studiile de gen (gender studies) subliniază importanța de a exista ca persoană socială de un anumit sex. Astfel, căsătoria, normele morale, cuplul heterosexual, rolurile profesionale sunt toate experimentate în mod diferit de către bărbați și femei. Acesta se întâmplă bineînțeles și în cadrul *romanipe* (al țiganității unei comunități). În ceea ce mă privește am considerat această abordare centrală și nu doar o parte a descrierii și înțelegerii pe care le-am dat datelor de teren recoltate într-o comunitate de Romi căldărari. Această abordare permite o importantă dimensiune comparativă interculturală între Romi și Gagii, ceea ce este și o oportunitate de a reflecta asupra dominației masculine din societatea noastră. Intervenția mea va arăta modul în care abordarea prin studiile de gen și antropologia feministă m-au ajutat să înțeleg dezbaterile pe tema etnicității. Interesant este și faptul de a pune genul și etnicitatea în paralel: ambele sunt ambigue, controversate dar și utile intelectual.

Roma groups represent the very battlefield for the notion “ethnicity” versus “ethnic groups” (Barth was actually inspired in his theory by the *Pariahs* groups in Norway). The principle of gender division of labour, of sexual behaviour and norms, or of purity of beliefs has been documented by all scholars in Roma and/or Gypsy groups. In spite of all this, the special attention given to the Roma gender system is of recent date. By focusing their attention on power relations and also on how gender inside groups intersect gender outside groups as well as class and ethnicity, *Gender studies* put an emphasis on the crucial role represented in the whole social organisation by being a gendered person (woman/man). In my work I considered the marriage, the morality norms, the heterosexual couple and professional roles, differently experienced by men and women in the context of *romanipe* (‘gypsyhood’). I considered all of these not a ‘part’ of monographic depictions, but *the* approach angle of my ethnography. This approach allows an important intercultural comparison Roma/Gadje on the basis of gender relations- which is also an excellent opportunity to question our own andocentric society characterized by the “masculine domination”. My paper will point out how the gender approach and the feminist anthropology helped me to understand the ethnicity debate. Finally, the notion of “ethnicity” appears as ambiguous, controversial and finally useful as the “gender” one.

- **Despre etnicizare ca proces: Cazul romilor din România care au migrat în Montpellier**
Marion Lièvre, CERCE – Centre d’Études et de Recherches Comparatives en Ethnologie
Universitatea Paul-Valéry – Montpellier 3 (marionsli@hotmail.com)

Studiul de teren efectuat începând cu octombrie 2009 cu romi din România care au emigrat în Montpellier și cu autoritățile publice locale și ONG-uri m-a determinat să abordez considerația și tratamentul politic al acestei problematice la nivel local și național în paralel cu realitățile cotidiene întâmpinate de aceste populații.

Scopul comunicării mele, bazate pe observații participative, este analizarea procesului de etnicizare a unor problematice diverse, urmate de construirea problemei « rom » sau construirea unei probleme etnice la scară locală și națională, relevând reducerea acestor populații la considerații de ordin etnicizant, de omogenizare și de ordin general (amalgam între Gens du voyage, Gitans, Roms, Tsiganes) și astfel la nerecunoașterea diversității ei. Dat fiind faptul că situația acestor populații este cea de imigranți, observăm deplasarea progresivă a unei probleme publice – Ce loc se acordă imigranților în Franța? – spre o problemă etnică (M. Oliveira). Este nevoie în acest caz de a găsi o alta manieră de abordare a fenomenului de imigrare prin replasarea lui în contextul social-politic existent și prin prezentarea diversității identificărilor colective a romilor români imigranți la Montpellier, precum și diversitatea situațiilor și realităților cotidiene, pentru a pune în evidență un fenomen mult mai complex decât cel prezentat și înțeles de către autoritățile publice.

În fine, prin abordarea “de sus” și “de jos” a acestui studiu de caz, este vorba de deconstrucția abordării esențialiste și culturaliste a autorităților publice locale și naționale, care în acest fel participă la ignorarea și excluderea socială a acestor populații.

■ **Neo-protestant Romanians in Serbian Banat: between ethnic and religious identity**

Aleksandra Djurić Milovanović, Institute for Balkan Studies SASA (saskadjuric@yahoo.com)

The subject of this paper is to present the role religion plays in the representation of ethnic identity of Romanians in Serbian Banat. The paper is based on the ethnographic field research conducted from 2009 until present among different Romanian communities living in the region of Serbian Banat. Majority of Romanians in Serbia belong to the Romanian Orthodox Church, but during the last decades a number of Neo-Protestant churches appeared. The paper is based on the study of religious groups often stigmatized in the public discourse in Serbia, such as Nazarenes, Seventh day Adventists, Pentecostals, Jehovah Witnesses and Baptists. We are also interested in the social status of Neo-Protestants, which are not recognized by the Serbian law. At the moment in Serbia there are only seven officially recognized traditional religions, while the majority of the other “small religious groups” are of Protestant origin. Using non-traditional religious groups among national minorities, this article turns its attention to the process of conversion within minority communities. The research focuses on the role of the Orthodox religion among the Romanian minority in Serbia and the role of new religious communities in correlation with national identity. We will try to present the role of the dominant Romanian Orthodox church in preserving and strengthening of ethnic identity, but also the influence of other religions, which are not identified with any particular nation, such are Neo-Protestants. With regard to the supranationalism of Neo-Protestants, the aim of the research is to analyze *double minority* position of Romanian Neo-Protestants and also to examine in which way different religious communities influence the strengthening or weakening of the Romanian ethnic identity in Serbia today.

■ **Reshaping Ethnicity in the City: Architectural reconstruction and post-war reconciliation in Sarajevo and Beirut**

Gruia Bădescu, National Geographic Society Committee for Research and Exploration, Washington DC (gruia_badescu@yahoo.com)

This paper aims to examine the fluidity in the understanding of ethnicity and its political and spatial uses in two (post-) conflict areas. Sarajevo and Beirut share a multicultural past with Christian, Muslim and Jewish communities living side by side (the latter now largely gone), followed by long years of urban warfare and segregation, and then by contested processes of post-war architectural and political reconstruction. The paper scrutinizes the way in which the two cities used post-war reconstruction as a way not only to heal the destroyed urban fabric, but also to promote political and spatial visions based on different understandings of ethnicity. It is based on field research conducted in Sarajevo and Beirut through 2009 with a NGS grant. The presentation will be focused on the ways in which different understandings of ethnicity were shaped spatially and politically through the post-war reconstruction and reconciliation processes. The analysis of architectural practices, political discourse and ethnographies are at the basis of this endeavour. In the Bosnian case, ethnicity and religion became synonymous through the practices of the socialist Yugoslav state. The postwar situation embraced separations between ‘ethnicities’ as a mantra for both political and architectural practice, leading to segregated urban spaces and practices of

everyday life. Lebanon, on the other hand, divorced ethnicity from religion and attempted to create a common, public space of all Lebanese through the reconstructed center of Beirut. Nevertheless, within the distinct religious groups, understandings of ethnicity varied considerably, challenging both 'Arabness' and the Lebanese identity and bringing forward distinctive expressions of ethnic identity, which had an impact on architectural reconstruction and reconciliation politics. All in all, it is the fluidity of the concept of 'ethnicity' and the contrast between understandings of ethnic identity and its political uses that will come at the foreground of this paper.

PANEL 4

Corp, încorporări, decorporări Body, Embodiments and Disembodiments

■ Body politics in the context of development

Wendy Harcourt – Invitat special al panelului/ Panel keynote speaker

Author of Body Politics in Development, London: Zed Books 2009

Editor of Development, Society for International Development, Rome Italy (wendyh@sidint.org)

My talk will illustrate how body politics informs the broader social, political and economic discourse of development. My talk will examine the contradictions and feelings of unease that the subject of the embodiment raises: talk of the actual experience of pain, pleasure, strain, sexuality, birth, health and disease is rare in development policies. The talk will use the lens of my own experience to look at what I see as some of the most contentious and revealing issues in body politics in development with a focus on female genital mutilation. A major challenge for my work on body politics has been to translate the very densely written texts on gender, the body and embodiment into the in-between conversations of diverse identities and different cultures, other languages and sexualities that abound, often silently and invisible, in development. FGM is a good example of both what becomes embodied and disembodied in global body politics.

■ Modificarea directă / indirectă a rolurilor de gen și consecințele asupra populației masculine

*Bianca Archip, Maria Cernat, Facultatea de Filosofie – Universitatea din București
(bianca_archip@yahoo.com, macernat@gmail.com)*

O echipă de psihologi și fiziologi de la Universitatea Aberdeen, Marea Britanie, au stabilit că nivelul de masculinitate-feminitate al persoanelor de sex opus de care suntem atrași este determinat de nivelul de testosteron din sânge.

Consecința, susținută de psihologii (psihanaliști), este că în cuplu există o balanță masculinitate / feminitate: cu cât un partener este mai masculin / feminin (atât fizic, cât și psihic), cu atât celălalt este mai apropiat de extrema opusă. Balanța funcționează dinamic pe tot parcursul relației –

astfel, dacă unul dintre parteneri dorește să schimbe nivelul celuilalt de masculinitate / feminitate, este suficient să se schimbe el însuși în sens opus. Balanța funcționează similar, tot inconștient, la nivelul societății.

Ca urmare a modificării continue a normelor sociale privind feminitatea, în societatea românească apare consecință firească a schimbării rolului delegat bărbatului. Bărbații sunt expuși la trei repere de masculinitate foarte diferite între ele:

- modelul patern, de obicei cel mai masculin,
- normele sociale ale societății în care trăiesc,
- normele sociale „importate” prin produse media din societățile cele mai dezvoltate, care de obicei sunt cel mai mult înclinate către calități feminine.

Dintre acestea, doar primul constituie o influență *directă*. Celelalte două vizează în mod *direct* mai degrabă modificarea modelelor de feminitate, astfel vizând *indirect* și modificarea modelelor de masculinitate. Practic, bărbații sunt îndemnați indirect să preia cât mai multe calități, atitudini și comportamente tot mai depărtate de extrema masculină a scalei.

Consecința pe care o vom analiza este că bărbații din societatea românească sunt confuzi în privința reperelor de masculinitate, cu atât mai confuzi, cu cât sunt mai expuși la aceste trei seturi de repere. Consecințele pot fi dramatice: tulburări de relaționare, de personalitate sau chiar mentale, prin interiorizarea mecanismelor de *coping* centrate pe problemă – deși femeile, mai antrenate în relaționare, învață mecanisme de *coping* de tip nevrotic.

■ De la corpul interiorizat la corpul exteriorizat / From My Body to the Body

Elena Bărbulescu, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul „Arhiva de Folclor”
(elena_barbulescu@yahoo.com)

Lucrarea de față încearcă să prezinte cursul relativ lung avut de imaginea propriului corp în mentalitatea țărănească. Sistemul de credințe privind corpul este aluvionar, dar în cazul nostru, pentru ultima sută de ani, a suferit, de asemenea, și intervenții sistematice din partea statului. Direcția a fost de sus în jos cu intenția clară de a culturaliza societatea țărănească. Toate aceste intervenții generale au generat o schimbare a modului în care țărani români își imaginează sau percep propriul corp sau modalitatea prin care să-l trateze. Studiul se bazează pe o cercetare de teren efectuată în vara anului 2009 în câteva comune din județul Cluj. Obiectul de studiu este constituit de narațiunile persoanelor intervievate în timpul cercetării.

Punând această temă în discuție, am observat că există o bibliografie relativ bogată, mai ales pentru spațiul vestic, dar care este teoretică sau care încearcă să realizeze un portret teoretic al subiectului. A existat așadar puțin interes în ceea ce oamenii obișnuiți aveau de spus, dacă aveau de spus despre subiectul în cauză. În consecință, interesul meu este de jos în sus. Ce s-a schimbat în ultimii ani, în perioada comunistă, ce cred oamenii despre propriul corp, în alte cuvinte cum au schimbat, dacă au schimbat relația cu propriul lor corp și dacă îl percep diferit, în ce sens este diferit?

Pornind de la această ipoteză am început să efectuăm cercetările de teren, eu împreună cu soțul meu și câțiva colegi mai tineri și să strângem un număr destul de consistent de interviuri. Acestea

reprezintă de fapt expresia narativă a realităților trăite. În concluzie avem percepția asupra propriului corp dar și asupra evenimentelor cărora acesta a fost supus.

The paper tries to present a relatively long course taken in peasant mentality regarding one's own body. The system of beliefs regarding the body is alluvial but in our case, for the past one hundred years, has also suffered the systematic interventions of the state. The direction was from top to bottom with the clear intention of enlightening the peasant society. All this general cultural interventions generated an alteration/altering of the way the peasants (Romanian peasants) see or perceive their own body or the way they should deal with it. The study is based on a field research done in summer of 2009 in a few townships in Cluj County, Romania. The object of study is constituted by the narratives, of people interviewed during research.

Coming across the topic I present in this paper, I have noticed that there is a large amount of bibliography around this subject. This bibliography is mostly theoretical or tries to portrait a theoretic approach of the topic. There was so very little interest in what the people, the common people have to say or if they have something to say about the matter.

Accordingly, my perspective goes from bottom to top. What changed during those past years / the communist period / that made people think about their own bodies, or in other words how they changed, if they changed their relation with their own body, and if they think of it or perceive it differently in what sense is this different, and it is different to what?

Starting from this hypothesis I began doing a series of field researches with a questionnaire, drawn by me and a colleague and have thus gathered an impressive number of interviews. These interviews are practically the narrative expression of the realities experienced. Consequently we have, a perception towards one own's body, and events they were subjected to.

■ **Măr frumos pentru un corp bolnav sau măr urât pentru un corp sănătos? Încorporarea esteticii sau a sănătății / Beautiful apple for a sick body, or ugly apple for a healthy one? The incorporation of esthetics and health**

Anda Becuț, SNSPA București (andabecut@yahoo.com)

“Minte sănătoasă într-un corp sănătos” spuneau latinii, în timp ce producătorii de mere din satul Voinești ar putea spune “Măr frumos într-un corp bolnav, sau măr urât într-un corp sănătos”. Apariția produselor de import a generat dezbateri privind diferența calitativă dintre produsele ecologice și cele non-ecologice. Lucrarea prezintă motivațiile de ordin estetic și de sănătate în practicile de consum din sectorul fructelor (cazul merelor). “Românul cumpără cu ochiul, nu cu gustul” este argumentul producătorilor și vânzătorilor autohtoni. Voi evidenția discursurile estetice și bio ale consumatorilor și relativizarea conceptului de ecologic din perspectiva producătorilor. Voi prezenta incompatibilitatea esteticii produselor cu idealul de sănătate și promovarea unui ideal de urâțenie ca element de certificare a caracteristicilor ecologice. De asemenea, voi analiza modul în care s-a construit imaginea de produse de “terroir” a merelor de Voinești ca încorporare a autenticității, naturalului și ecologicului.

“A healthy mind in a healthy body” said the Latins, while the apples producers from Voinești village would say “Beautiful apple in a sick body or ugly apple in a healthy one”. The entrance of import products on Romanian market has generated a debate about qualitative difference between ecological and non-ecological products. My paper presents esthetic and health motivations in the consumption practices from the fruits sector (the apples case). “The Romanian buys with his eye, not with his taste” is the local producers’ and vendors’ argument. I will highlight esthetics and bio consumers’ discourses and the relativity of ecologic concept from producers’ point of view. I will present products aesthetics incompatibility with the health ideal and the promotion of an ideal of ugliness as an element of authentication of ecological characteristics. Also, I will analyze how Voinești apples’ image was built as “terroir” products as an incorporation of authenticity, natural and ecology.

■ **Imaginea corpului, componentă a identității. Aplicații în cultura noastră actuală**
Raluca Ciochină, CESI – Universitatea din București (ral_ciochina@yahoo.com)

Comunicarea noastră pentru SACR va avea ca temă centrală noțiunea de imagine corporală, definită din perspectivă psihologică și filozofică drept componentă esențială a imaginii de sine și ca adjuvant important în construcția identității. Ca aplicație, ne vom referi la fenomene antropologice contemporane, din societatea actuală, care includ următoarele domenii: arta și sculptarea corporală, operațiile estetice generale, dar și schimbarea de sex, și protezarea corpului. Vom analiza imagini cu persoane care au recurs la transformări chirurgicale reale (necunoscuți, dar și VIP-uri), dar vom aminti și de existența unor programe computaționale de recreare corporală (de la nivel celular până la întregire), precum Maya. Ne vom referi la mode culturale în sine (obsesia perfectării corpului până la adăugiri protetice) - și, de ce nu, vom oferi și o interpretare incitantă a filmului Zelig de Woody Allen și (dacă ni se permite) a nuvelei Travesti de Mircea Cărtărescu, care au aceeași tematică.

Vom încerca să descoperim și să descriem procedee psihologice, filozofice, morale prin care se naște, se modifică și se „sculptează” în realitate imaginea corporală. Din punct de vedere conceptual, amintim două intervenții teoretice care ne vor ajuta în parcursul nostru. F. Dolto, psiholog și analist freudian, în cartea Imaginea inconștientă a corpului face o diferențiere interesantă între „schemă corporală” și „imaginea corpului”: „Schema corporală este o realitate de fapt, ea este trăirea noastră carnală la contactul cu lumea fizică. Imaginea corporală nu este relevantă de desene, ea survine în urma discuțiilor – conștiința propriului corp, reprezentare mentală. Ea este proprie fiecăruia, este legată de subiect și de istoria lui.” În plus, apropo de conștientizarea și identificarea cu propriul corp, filosoful Paul Ricoeur în cartea Soi-meme comme une autre propune o viziune statică asupra corpului, implicată de caracterul asemănător, idem – a fi identic cu tine însuși.

■ **Corpul obosit, dar nu învins. Aplicarea teoriei sănătății ca normativitate a lui G. Canguilhem în studiul antropologic medical al astmului bronșic” / The Body Tired but Not Defeated. The Application of G. Canguilhem’s Theory of Health as Normativity in the Medical Anthropological Study of Bronchial Asthma**

Valentin-Veron Toma, Ciuhuța Mircea Ștefan, Institutul de Antropologie Francisc I. Rainer al Academiei Române - București (valitoma2001@yahoo.com, ciuhutamed2003@yahoo.com)

Cu toate progresele evidente, din ultimii ani, antropologia medicală contemporană rămâne preponderent o disciplină empirică în care elaborările teoretice majore sunt rare și destul de nesistematizate. Pe acest fond, au fost împrumutate o serie de structuri conceptuale și chiar teorii mai ample din alte domenii cum ar fi de pildă istoria și epistemologia medicinei. În acest fel, de exemplu, antropologii canadieni au descoperit potențialul imens al teoriilor lui Georges Canguilhem (1904-1995) renumitul filosof francez al biologiei și medicinei care a exercitat o puternică influență și asupra gândirii lui M. Foucault, printre alții. În lucrarea de față, ne propunem să aplicăm teoria lui G. Canguilhem asupra sănătății ca normativitate în studiul experienței de boală a pacienților diagnosticați cu astm bronșic. Vor fi identificate tipurile de strategii corporale utilizate de această categorie de subiecți pe parcursul carierei lor de boală, dar mai ales în perioada care urmează după evenimentul major al debutului stării lor malade. Această trecere de la normal la patologic are, în cele mai multe cazuri, un impact major asupra identității individului, dar și asupra manierei în care experiența corpului trăit, caracterizată de o stare intensă de epuizare și oboseală, de sensibilitate și fragilitate, este folosită pentru a lupta contra bolii sau, dimpotrivă de a lupta mai degrabă pentru întărirea propriului organism și pentru depășirea limitelor impuse de noua stare existențială.

Studiul s-a desfășurat pe o perioadă de cinci luni în mai multe clinici bucureștene specializate în afecțiuni alergice și bronho-pulmonare. Datele de teren au fost obținute prin aplicarea unui interviu calitativ semistrukturat, elaborat de către un grup de cercetători canadieni și denumit McGill Illness Narrative Interview (MINI), prin care s-a căutat punerea în evidență a experienței de boală, atribuirii simptomelor, căutării ajutorului și aderenței la tratament ale subiecților diagnosticați cu astm bronșic.

Despite the obvious advancements and progress in contemporary medical anthropology, at least during the last several years, the discipline remains largely at the empirical level, the major theoretical elaborations being rather scarce and unsystematic. As a result, a series of conceptual structures and even ampler theories have been borrowed from other fields, such as the history and epistemology of medicine. Thus, for instance, Canadian anthropologists have recently discovered the immense potential of the theories of Georges Canguilhem, the famous French philosopher (1904-1995) of biology and medicine who has exerted a powerful influence on M. Foucault, among others. In the present paper we are going to apply G. Canguilhem’s theory on health as normativity in the study of the experience of illness by patients diagnosed with bronchial asthma. A number of different types of bodily strategies will be identified, which are enacted by this category of subjects throughout their entire illness career but especially during the period following immediately after the major life-event represented by the debut of their health problem.

This transition from the normal to the pathological has, in the vast majority of cases, a strong impact on the individual's identity and also on the manner in which the experience of the living body, characterized by an intense state of exhaustion and fatigue, of sensibility and fragility, is used to fight against the disease or, on the contrary, to rather fight for the strengthening of one's own organism and to overcome the limits imposed by the new existential situation.

The study has taken place in Bucharest in several clinics specialized in allergic and broncho-pulmonary pathology and has spread over a period of five months. The empirical data have been collected through the application of a qualitative semi-structured interview guide elaborated by a group of Canadian researchers, and called the McGill Illness Narrative Interview (MINI). Our purpose was to explore the illness experiences and symptom attributions, the help-seeking patterns and treatment adherence in the particular case of subjects diagnosed with bronchial asthma.

■ **O reprezentare mediatică a corpului genetic / A Media Representation of the Genetic Body**

Nicoleta-Ileana Colopelnic, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Studii Europene (nicoleta.colopelnic@ubbcluj.ro)

În contextul evoluției tehnologiilor bio-medicale din ultimele decenii și al avansului geneticii se pune întrebarea dacă poate fi vorba despre o geneticizare a identității. Se poate vorbi despre o reducere a identității individului și o explicare a caracteristicilor și comportamentelor lui strict în termeni genetici? Ne îndreptăm către un cult al genei și către un fundamentalism genetic cum avertizează David Le Breton? Având în vedere aceste problematice ale modului în care corpul biologic este constituit și reconstituit în lumina noilor descoperiri tehnologice și pornind de la premisa că orice reprezentare a corpului este un construct cultural care nu poate fi separat de contextul în care este produs, lucrarea de față își propune o examinare a modului în care imaginea corpului genetic se conturează în mass media. În acest sens este efectuată analiza tematică a unei serii de articole care fac referire la genetică și care au apărut începând din ianuarie anul curent și până în prezent în secțiunea „Health” (Sănătate) a site-ului BBC NEWS. Consider această secțiune despre sănătate a site-ului BBC drept o locație discursivă importantă având în vedere numeroasele analize despre modul în care sursele mass media ajută la legitimarea unor discursuri. Analiza de față își propune o evidențiere a modului în care este reprezentat corpul genetic în chestiuni precum boala și îmbătrânirea, dar mai ales măsura în care biologia umană este echivalată cu genetica sau nu. Întrebarea la care această lucrare își propune să răspundă este dacă în acest discurs mediatic, genetica apare ca o cauză ultimă sau ca un factor printre alții în determinarea a ceea ce un organism este, sau poate fi.

Considering the progress of bio-medical technologies of the last decades and the advance of genetics, we can ask whether we are witnessing a geneticization of identity. Can it be said that there is a reduction of one's identity and an explaining of one's characteristics and behaviors in sole in terms of genetics? Is our society heading towards a cult of the gene and a genetic fundamentalism as David Le Breton describes it? Considering these aspects of the way in which the

biological body is constructed and reconstructed in the light of new technological discoveries, and taking as a starting point the assumption that any representation of the body is a cultural construct that cannot be separated from the context in which it is produced, this paper aims to examine the way the genetic body appears in mass media. For this purpose a series of articles that appeared in the Health section of the BBC NEWS web site starting from January this year until now and that contained reference to genetics are analyzed. I consider the BBC Health section an important discursive location, keeping in mind the numerous analyses of the way mass media helps legitimate certain discourses. This analysis of the articles regarding genetics aims to show the ways in which the genetic body is represented in connection with issues regarding for example health and aging, but most of all aims to show the extent to which human biology is equated to human genetics. The main question that this paper seeks to answer is whether in this media discourse genetics appears as the ultimate cause or as a factor amongst others in determining what an organism is or can become.

■ **Bodies and violence: the case for a new definition?**

Alexandru Dincovici, SNSPA București (alexandincovici@gmail.com)

Physical violence is a widely analyzed topic, especially when it comes to interpersonal relationships. Nevertheless, most of the studies tend to focus on the behavioral and psychological aspects and neglect the most important party involved: the body. However, the body is the one that provokes violence and it is also the one that suffers from it, as physical violence is a deeply embodied phenomenon.

To understand the embodied aspect of violence and the relationships it creates with one's body, we need to address the issue in a place where its presence is not questioned, as most of the research done so far concerns violence as rule-breaking behavior, and tends to ignore sanctioned violence and the places where violence is legitimate, and even encouraged, and where direct body contact is present on a regular and constant basis.

In such areas, physical violence did not emerge as such a poignant issue, its legal sanctioning making it, socially speaking, less of a concern. Legal approval of a certain behavior does not make it disappear, but can, at most, contain it into certain limits. Nevertheless, the phenomenon remains.

The focus of the present research lies on the manner in which contact sports athletes experience and define violence through their bodies, as well as on the relationships between particular sports and violence. A better understanding of the fighting sports' violent bodies would improve our understanding of violence, and its analyzing as an embodied phenomenon is a long needed shift of perspective in the field.

■ **“Corpul ca proiect cultural contemporan. Provocări teoretice, replici artistice” – reflecții pe marginea unui proiect de cercetare / “Body as a contemporary cultural project. Theoretical challenges, artistic replies” – reflections on a research project**

Laura Grunberg, Universitatea din București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (lauragrunberg@yahoo.com)

Proiectul CNCSIS “*Corpul ca proiect cultural contemporan. Provocări teoretice, replici artistice*” (2009-2011) coordonat de Universitatea Națională de Arte București propune o abordare multidisciplinară și interdisciplinară asupra „corpului”, în spiritul căutărilor contemporane menite să înțeleagă mecanismele complexe de (re)definire a corporalității în societatea hipermodernă de azi. Atelierele sunt menite a aborda tematici specifice legate de corp din perspective cât mai diverse lăsând specialiștii (medici, sociologi, antropologi, psihologi, istorici, literați, filosofi, specialiști IT etc.) și artiștii să dialogheze. Rezultatul – volumele teoretice, cataloagele, expozițiile, happeningurile stau mărturie pentru calitatea și actualitatea demersului.

Proiectul are un caracter (i) *de pionierat* în România prin implicarea artiștilor în dialog direct cu specialiștii din diverse domenii în vederea incitării creativității acestora pe teme corporale actuale; (ii) *didactic* adresându-se în mod special tinerilor creatori și cercetători care constituie principalul grup țintă al evenimentelor preconizate ; (iii) *exploratoriu*, cercetarea-teoretică și artistică fiind dominantă lui.

Proiectul dorește să creeze un cadru propice dialogului pentru și cu artiști -atelierile, expozițiile și platforma web special creată (<http://corpuri-perspectivecontemporane.blogspot.com/>) sunt cele care oferă posibilitatea unor schimburi permanente de idei, informații. Temele analizate, experiența atelierului de mișcare organizat de CNDB și o selecție a câtorva din replicile artistice realizate până acum vor fi succint prezentate.

The academic research project “*Body as a contemporary cultural project. Theoretical challenges, artistic replies*” (CNCSIS, 2009-2011, coordinated by the National University of Arts, Bucharest) proposes a multi- and interdisciplinary approach to “the body”, in the spirit of contemporary discourses that seek to understand the complex mechanisms of (re)defining corporality in the hypermodernity we are living in today. The workshops approach specific embodied themes from various perspectives, allowing experts (doctors, sociologists, historian, writers, anthropologist, IT specialists, philosophers etc) and artists to communicate. The results (theoretical volumes, catalogues, exhibitions, happenings etc) are the ones witnessing the quality and topicality of the endeavour.

The project has (i) a pioneer feature- involving artists into a direct dialogue with other experts in view of urging their creativity; (ii) a didactic feature - young artists and researchers being the main target group; (iii) an exploratory feature-the artistic and theoretical research being the dominant component within the whole design.

The project aims to create a suitable frame for dialogue with and for the artists. The workshops, exhibitions, web platform (<http://corpuri-perspectivecontemporane.blogspot.com/>) are offering the possibility of permanent exchange of ideas and information. The themes discussed, the experience from the “body movement workshop” organized with the support of the Bucharest National Dance Center, and some of the artistic production/replies within the project will be briefly presented.

■ **De la corpul-mașină la corpul-trăit / From the machine-body to the lived body**
Ionela Iacob, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (freyatudor@yahoo.com)

Pornind de la recunoașterea faptului că sănătatea și boala constituie experiențe umane, profund înrădăcinate în contextul social și cultural în care individul își duce existența de zi cu zi, antropologia medicală din ultimele decenii și-a îndreptat din ce în ce mai pregnant atenția asupra reconceptualizării relațiilor dintre individ, sine, corp, societate și cultură, pe de o parte, și fenomenul maladiv, pe de altă parte.

Studiul nostru se concentrează pe prezentarea principalelor modele ale corporalității în raport cu sănătatea și boala, așa cum au fost ele teoretizate în contextul antropologiei și sociologiei medicale. În cadrul primei părți a acestei lucrări ne vom focaliza atenția asupra modelului biomedical mecanicist al corpului și a consecințelor pe care acest model le are în conceptualizarea bolii, precum și asupra relațiilor care se instituie între medic și pacient. În cea de-a doua parte ne vom opri asupra unor abordări teoretice ale corporalității venite din sfera științelor socio-umane – modelul fenomenologic și cel al interacționalismului simbolic - abordări caracterizate prin încercarea de furnizare a unei perspective integraliste asupra relației dintre corp, sine și societate, perspectivă care permite o regândire a bolii și a efectelor acesteia prin luarea în considerare a întregul context de viață al individului. Abordările teoretice ale corporalității prezentate în studiul nostru sunt însoțite de exemple preluate din cadrul unei cercetări efectuate asupra narațiunilor de boală ale pacienților cu afecțiuni cronice grave.

Starting from the recognition of the fact that health and illness are human experiences deeply rooted in the social and cultural environment in which the individual leads his daily existence, medical anthropology in recent decades has directed ever more urgent the attention to reconceptualize the relations between the individual self, the body, society and culture, on the one hand, and illness phenomenon, on the other hand.

The aim of our study is to present the main models of corporality in regard to health and disease as they were defined in the context of medical anthropology and sociology. In the first part of this paper we focus on the mechanistic biomedical model of the body and the consequences this model has on the conceptualization of disease, and the relationship that is established between doctor and patient. In the second part we focus on the theoretical approaches to the corporality sphere, coming from social sciences - the phenomenological model and symbolic interactionism model - approaches characterized by an attempt to provide a integralist perspective on the relationship between the body, the self and society, a perspective that allows rethinking disease and its effects by taking into account the whole context of individual life. The theoretical approaches of corporality presented in our study are accompanied by examples taken from a research conducted on illness narratives of patients with serious chronic conditions.

■ **Bunătate pentru popor: Subiectivități, corpuri și hegemonie în cadrul unei companii multinaționale de asistență medicală / Kindness for the people: Subjectivities, bodies and hegemony in a multinational healthcare company**

Răzvan Ionescu-Țugui, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului (razescu@yahoo.com)

Dacă biomedicina face obiectul unei critici consistente în antropologia medicală, medicina alternativă a fost privită de cele mai multe ori ca fiind o formă de rezistență față de "hegemonia" exercitată la nivel mondial a celei dintâi. Ceea ce-mi doresc să subliniez în urma cercetării mele etnografice într-un centru de masaj gratuit din București, al unei companii multinaționale care activează pe piața de network marketing și direct selling și care oferă servicii gratuite alternative de sănătate, este că noțiunea lui Gramsci de hegemonie surprinde atât o realitate mai fragmentată a puterii, cât și complexitatea și particularitatea prin care, în capitalismul târziu, dominația se poate constitui, modalitatea în care consimțământul membrilor devine posibil prin cointeresarea acestora la obiectivele economice ale companiei. Astfel, membrii centrului de masaj gratuit, în general pensionari de condiție modestă, sunt produși ca subiectivități în cadrul relațiilor de putere din companie, prin raportare la un context național și internațional, politic, economic și ideologic divers: un sistem de sănătate socialist care există încă în memorie, continuat de un sistem medical de stat ale cărui funcții sociale se degradează cu viteză dar care coexistă cu un sector comercial de servicii medicale. În altă ordine de idei, cunoașterea fragmentară și incoerentă pe care o încorporează membrii sau care este produsă în practicile corporale și discursive, poate legitima atât biomedicina și tehnologia medicală, cât și forme de holism medical, precum și individualismul sau reciprocitatea, în funcție de contextul în care acestea pot fi obiectivate de angajații companiei pentru construirea sensului în prezentările zilnice ale aparatului de masaj. Ca modalitate fragmentară de dominație care ascunde relațiile sociale care îi dau naștere dar conține implicit expresii ale rezistenței, hegemonia constituită în centrul de masaj înseamnă pentru membri, la nivel subiectiv, obținerea unor forme de recunoaștere și posibilitatea de continuare a proiectelor personale ca pacienți.

If biomedicine is subject to substantial criticism in medical anthropology, alternative medicine was regarded mostly as a form of resistance against the "hegemony" exercised globally by biomedicine. What I want to stress in relation with my ethnographic research conducted in a free massage center in Bucharest, a multinational company which operates in the domain of network marketing and direct selling and who offers free alternative health services, is that Gramsci's notion of hegemony expresses a fragmented reality of power and at the same time the complexity and particularity in which the domination can be constituted in late capitalism, the mode in which the consent is possible through the adaptation of some of the members' interests to the company's corporate objectives. Thus, the members of the free massage center, generally retired persons from the working class, are produced as subjectivities within the relations of power in the company, in relation to a diverse national and international, political, economic and ideological context: a socialist health system still in memory, continued by a state medical system whose social functions are degrading with great speed but which coexist with a commercial health

services sector. In another line of thoughts, the fragmentary and incoherent knowledge that members incorporate or that is produced in bodily and discursive practices can legitimate biomedicine and medical technology but in the same time medical forms of holism or individualism and reciprocity, according to the context in which these are objectified by company employees for the construction of meaning in daily presentations of the massage device. As a fragmentary way of domination that hides the social relations of domination that give rise to it, but contains expressions of resistance, the hegemony established in the massage center means for the members, at a subjective level, getting some form of recognition and opportunity for further personal projects as patients.

PANEL 5

Schimbarea la față a economiei The Changing Face of the Economy

- **Omul care taie porcul. Reprezentări ale sacrificiului animal într-un sat din Transilvania / The Man Who Cuts the Pig. Representations of the Animal Sacrifice in a Village from Transylvania**

Constantin Bărbulescu, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (barbulescuco@yahoo.fr)

În cercetarea de față ne-am ocupat de un aspect al practicilor țărănești care în comunitatea studiată poartă numele generic de „tăiatul porcului”.

Cercetarea este efectuată într-un singur sat din apropierea orașului Cluj-Napoca – sat Feiurdeni, comuna Chinteni.

Întrebarea care străbate ca un fir roșu întregul nostru demers este în ce măsură tăiatul porcului într-o comunitate țărănească din România contemporană mai poate fi socotită o practică sacrificială. Și pentru a răspunde la această întrebare am efectuat cercetări în ultimii 4 ani pe acest subiect.

Obiectul central al acestei cercetări îl constituie însă persoana care realizează uciderea porcului domestic în gospodăria țărănească. În jurul ei se țes o seamă de reprezentări care ilustrează foarte bine statutul său aparte. În primul rând am încercat să răspundem la întrebarea clasică – cine este această persoană și dacă există o anumită profesionalizare în cadrul grupului celor care realizează actul uciderii animalului. Se va dovedi astfel că cele câteva persoane desemnate în comunitate ca „specialiști” nu acoperă nici 10% din cerere. Apoi am încercat să reconstituim profilul personajului, în multiplicitatea sa. Tăiatul porcului cuprinde două serii de operații distincte: înjunghierea („înțeparea”) și tranșarea („creparea”). Și din punctul de vedere al tăietorului o distincție fundamentală este: a tăia pentru sine, a tăia pentru alții. Cu alte cuvinte, profilul tăietorului se naște din intersectarea acestor două planuri, unul mai mult tehnic, celălalt cu o mai mare încărcătură afectivă. Ca o concluzie: omul care taie porcul trebuie să cunoască regulile unui bun „înțepat” și ale unui corect „crepat” și, în plus, să fie „tare”, adică să aibă curajul de a lua viața unei ființe, fie ea și porc domestic.

In this present research I dealt with an aspect of peasant practices that in the community studied bears the generic name of „slaughtering the pig”. The research is done in one single village near Cluj-Napoca, Feiurdeni village, Chinteni township.

The question that goes along our entire approach as a red thread is in what measure slaughtering the pig in a peasant community in contemporary Romania could be considered as a sacrifice practice. To answer this question I developed researches for the past four years.

The central object of this research is constituted by the person who actually performs the slaughter of the domestic pig in the peasant household. Around him are woven a series of representations that illustrate very well his special status. First of all I tried to answer to the classic question – who is this person and if there is any kind of profesionalization inside the group of those who cut the animal. Thus, it will be proven that the few people designated in the community as „specialists” do not cover even 10% of the demand. Then I tried to reconstitute the profile of the character, in his multiplicity. Slaughtering the pig has two distinct series of operations: stabbing („stinging”) and trenching („cracking”). There is also a fundamental distinction from the side of the cutter: to slaughter for himself, to slaughter for others. In other words the profile of the cutter is born from the intersection of these two plans, one more technical, the other one more affective. As a conclusion: the man who slaughters the pig must know the rules of a good „stinging” and of a correct „cracking” and further more must be „tough”, that is to have the courage to take the life of a being, be it a domestic pig.

■ **De la poarta Remat la tranzacționarea de vouchere: Programul de Înnoire a Parcului Național Auto / From the Replacement of the Old Cars to the Trade of Vouchers: Modernizing the National Auto-Park**

*Oana Donose, Universitatea București/Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
(oana.donose@yahoo.com)*

Scopul lucrării a fost realizarea unei analize a bursei de vouchere și a “bursei de rable” create în contextul Programului de Înnoire a Parcului Național Auto. Punctul de pornire al lucrării a fost de a identifica economia sentimentală construită în jurul automobilului dat spre casare la REMAT. Însă pe parcursul desfășurării cercetării am observat o distanțare de la etapele realizării programului “Rabla” prin circuitul pe piață al voucherelor a căror tranzacționare determină schimbări ale valorii lor inițiale, precum și distanțarea lor prin comercializare de scopul pentru care au fost create.

Această cercetare calitativă a presupus realizarea a 15 interviuri cu cei care tranzacționează vouchere și cu posesorii de automobile achiziționate prin Programul de Înnoire a Parcului Național Auto. Am identificat atât semnificația automobilului din prisma utilizării și utilității acestuia, cât și circuitul mașinilor ca bunuri de consum și amprente ale intimității din punctul de vedere al diferențierii obiecte vechi/obiecte noi. În urma finalizării cercetării, am identificat aspecte ale culturii materiale construite în contextul experiențelor tranziției. Informațiile obținute au evidențiat biografia tehnică și sentimentală a unei mașini dar și biografia economică a acesteia reprezentată de valoarea inițială a mașinii, prețul de vânzare, rata de declin a valorii mașinii din punctul de vedere al proprietarilor.

Concluzionând, din răspunsurile oferite de persoanele intervievate am identificat bipolaritatea Programul de Înnoire a Parcului Național Auto care pe de o parte este descris de cei care au dat mașinile la Remat ca “un semn al progresului” prin eliminarea mașinilor vechi din parcări și de pe șosele, iar pe de alta este prezentat de tranzacționarii de vouchere ca “o oportunitate de a face să fie bine la toată lumea...”.

The aim of the paper was to analyze the market of vouchers and the life of cars in the context of a program initiated by the Romanian state with the aim of modernizing the national car park. The starting point of the paper was to identify the emotional economy built around the old cars that were destroyed through the scrapping program. During the course of research I have noticed a distancing from the normal stages of the program by discovering a complex trade of vouchers on the market which determined changes of their value and the gain of a new meaning different for the purpose for which they were created. The qualitative research involved carrying out 15 interviews with both dealers of vouchers and also with owners of old cars which cars were sentenced to death through the program of modernizing the National Auto-Park.

I identified both the significance of car use and also the circuit of cars as consumer goods and as markers of privacy. After completing the research, I noticed aspects of the material culture constructed in the context of transition experiences. I have also paid attention to aspects related to the emotional biography of a car but also to its economic biography represented by the initial value of the car sale price, the rate of decline of the value of the car.

In conclusion, the answers given by respondents, revealed the bipolarity of the program that was described by the car owners “as a sign of progress” because of the disappearance of old cars from the parking lots and streets and on the other side the dealers of vouchers who presented it as an opportunity “for everyone to be satisfied...”

■ **Post-soviet circulation between business and politics as a distinct area of ‘expertise’**

Răzvan Dumitru, University College London (razvan.dumi@gmail.com)

After the fall of the Soviet Union the new political leaders started to rely on western educated *experts* who advocated the transition to market economy and on *foreign investors* seen as agents of desired change (Wedel 1999 and 2009).

As a result of my fieldwork in the Republic of Moldova this paper looks at how different types of capital (wealth, prestige and influence) are instrumentalized within the spheres of business and politics in the post-soviet regimes. It emphasizes the permeability of boundaries between the two spheres, as well as the permeability of the new borders between the ex-soviet countries and the western world.

The paper’s main character is a soviet émigré who returned at the dawn of post-soviet “liberalization” in the role of a *foreign investor* and an *expert* in market-oriented reforms. His ability to manipulate prestige and trust helped him craft relationships with important political figures in several post-Soviet states where he presented himself as a western businessman, an expert and a well-connected ex-Soviet citizen. The high-level political access was initiated through his role of *an expert* and advanced through his role of *a businessman*. This strategy gained him a

preferential access to local markets and state contracts granted by the local political elites. In return he served as an invisible “pocket” to top politicians. Thus, as their sponsor, he helped maintain and advance political benefactors’ positions in an increasingly competitive political system. His business story reveals the symbiosis between the spheres of politics, business and expertise in the post-Soviet space.

■ **Does It Matter Now? Economy, Crisis, Hope, Materiality**

Katy Fox, University of Aberdeen (k.fox@abdn.ac.uk)

This paper is an ethnographic journey into the ways in which people I worked with in Romania and in the UK related to economy and crisis on an everyday basis. My doctoral work focused on the transformations wrought upon rural households in Romania as a consequence of EU integration. More recently, I have been engaging with people who were permaculture designers, engaging with the so-called ‘triple crisis’ of environment, finance and development through practically reorienting their lives in more sustainable ways and according to a specific set of principles, ethics and design. The paper seeks to address the question of ‘matter’ and how one could usefully approach it in anthropological research on economic practices. I particularly look at how people engaged with the two following questions: What matters in the crisis? What can we hope for? I argue that ‘matter’ and ‘hope’ were felt in very different ways in the two ethnographic contexts I worked in. I argue that Romanian women’s work within the rural household was ambiguous, as it had been devalued despite its importance and intrinsic worth in sustaining life within the framework of what is labelled variously ‘neoliberalism’ or ‘late capitalism’. In the context of permaculture designers, a very different approach to matter and ‘what matters’ was favoured, as, I argue, the basic assumptions of ‘progress’, ‘quality of life’, ‘community’ and ‘wealth’ differed sharply.

■ **Money, Materiality, and Memory**

Alyssa Grossman, University of Manchester (alyssa.grossman@manchester.ac.uk)

This paper examines money as the object of a particular type of remembrance work in present-day Bucharest. Focusing on the visible, material changes in the Romanian *leu* over the last twenty years, as well as particular discourses and behaviors related to these changes, I explore contemporary perceptions of the currency within broader practices of memory in Romania’s post-socialist context.

My argument builds upon the Keynesian notion that money is both substance and idea, with the understanding that it is inextricable from social and personal relationships. I investigate Romanian money not merely as an economic concept, but as a material artifact provoking intense emotions and interpersonal exchanges. Instead of adhering to approaches describing money as producing objective relationships, or as possessing quantitative, abstract values, I examine through particular ethnographic examples how money’s physical presence may provoke subjective, qualitative, and highly charged experiences closely bound to the workings of memory. By highlighting the *leu*’s

materiality, as well as its physical and linguistic treatments in particular social situations, I wish to reveal memories and feelings ordinarily hidden in the invisible realms of the imagination.

Both money and memory function in varied, paradoxical, and unpredictable ways. While they are often interpreted as intangible, relative, and elusive phenomena, money and memory are concretely part of everyday life, surfacing at multiple levels of experience. By analyzing the *leu* as a physical object of memory, I wish to point to the current climate in Bucharest as one where complex feelings about “old” economic situations co-exist with inconsistencies in “transition” era values and ambivalent expectations of “new” practices in the future.

■ **Timber trade, crisis and risk in the Apuseni Mountains of Romania**

Monica Vasile, Max Planck Institute for Social Anthropology, Halle / Universitatea din București (vasile@eth.mpg.de)

“When written in Chinese, the word ‘crisis’ is composed of two characters - one represents danger, and the other represents opportunity.”

I would like to relate the current economic crisis to the notion of risk, which entails the same two sides of the coin. The timber trade practices in the Apuseni Mountains reveal the strategy of delayed payments. Producers sell timber on credit to various dealers or firms without legal contracts, thus taking the risk of not being paid. For the producers in the village where I have done fieldwork this has been a widespread practice already for some time; however, during the current crisis risks of not being paid became acute, since many firms face bankruptcy and generally the construction market has gone down. Instead of reverting to cash-and-carry transactions, the delayed payments became a must and the producers increasingly face ‘dupery’ (*țeapă*). They begin to see the trade as gambling; however, they also begin to improve their accounting skills, and like to see themselves as doing ‘a calculation of risk’.

I view the current situation in a certain temporality, from the perspective of a specific path of the timber market development in the area and simultaneously in a specific life track of the people involved. My paper will disentangle various details of trade practices, in order to understand the way transactions are pursued, by following the flow of timber from the village producers to the timber truckers and furthermore to the marketplace sellers and timber-related firms. My main aim is to show how the producers and the timber truckers deal with risks related to the present crisis and how it shapes their way of doing business, in the specific temporalities mentioned above.

PANEL 6

Dinamici ale spațiilor de reprezentare: scenografii locale și recunoaștere socială **Developing Spaces of Representation: Local Displays and Social Recognition**

- **Spectacular versus funcțional în amenajarea spațiului domestic rural românesc post-comunist. Studiu de caz localitatea Mănăstirea Humorului –Bucovina / Spectacular versus functional in the Romanian countryside domestic environment in the post-communist era. Case study on Humor Monastery village – Bucovina**

Monica Iancău, SNSPA București (monica.iancau@yahoo.com)

Lucrarea mea are ca obiectiv explicarea unei schimbări petrecute în amenajarea spațiului domestic în perioada post-comunistă și anume a creșterii importanței aspectului în detrimentul funcționalității și rezistenței construcțiilor. Pentru înțelegerea acestui fapt invocat de către toate categoriile de persoane intervievate (arhitecți, autorități, turiști și localnici) voi folosi teoria mutației dinspre “civilizație” către “barbarism” a lui Alessandro Baricco.

Arhitecții, o parte a turiștilor și localnicii vârstnici intervievați pot fi descriși ca niște “civilizați” care consideră populația activă în construirea și modificarea gospodăriilor din localitatea Mănăstirea Humorului ca fiind “barbară” pentru că alege cantitatea în locul calității, spectaculozitatea în locul frumuseții, suprafața în locul profunzimii, pasul lateral (diferența) în locul pasului înainte (progresului), multi-tasking-ul în locul specializării, plăcerea în locul efortului, surfingul în locul aprofundării, viteza în locul reflecției.

Alessandro Baricco (2006/2009, 202) justifică schimbările de acest gen din societate ca fiind “săvârșite pentru supraviețuire”, fiind posibile în urma inovațiilor tehnologice ce “au comprimat spațiul și timpul” și au ajutat la “practica dorinței și consumului”. În final, autorul îi sfătuiește pe cei nemulțumiți de direcția în care se îndreaptă lucrurile să devină niște surferi de top, ajungând repere pentru cei ce navighează cu stângăcie în apele modernității.

My paper aims to explain the domestic arrangement changes in the post-communist era, namely the growing importance of appearance at the expense of functionality and building durability. To understand this matter raised by all categories of respondents (architects, authorities, tourists and locals), I will use Alessandro Baricco’s theory of mutation from “civilization” to “barbarism”.

Architects, some of the tourists and the elderly locals interviewed can be described as “civilized”. They consider the people involved in household and construction modifications in the area of Humor Monastery as “barbaric”, because they value quantity rather than quality, the spectacular rather than the beautiful, appearance rather than depth, stepping aside (being different) over stepping forward (progress), multi-tasking over specialization, pleasure over effort, surfing over deepening and speed over reflection.

Alessandro Baricco (2006/2009, 202) thinks of this type of society changes as justified by “survival” purposes, granted by technological innovations that “have compressed space and time” and encouraged “desire and consumption practices”. Finally, the author advises those unhappy with

this direction to grow as top surfers and become models for those who hesitantly swim in the waters of modernity.

■ **De la gardul “leopard” la gardul “napolitană”: estetică locală comparativă în Maramureș și Bucovina / From ‘leopard’ to ‘waffle’ fence: local comparative aesthetics in Maramureș and Bucovina**

Raluca Nagy, LAMC - Université Libre de Bruxelles (raluca.nagy@ulb.ac.be)

Includerea turismului în estetica punerii în scenă a culturii locale câștigă tot mai mult teren în studiile antropologice. Provenind din aceasta problematică, textul propus se concentrează pe estetica noii arhitecturi locale din două regiuni vecine, Maramureș și Bucovina.

Noile case, mai mult sau mai puțin terminate, împrăștiate în cele două regiuni (ca de altfel în toate zonele de unde se pleacă la muncă în străinătate) dau impresia unui proces de construire excesiv. În general, intrările de bani de pe urma migrației de muncă conduc la un comportament de investiții în case moderne care rămân adesea neocupate. Însă acest fel de a construi are și o componentă datorată activității turistice ce caracterizează cele două regiuni. În urma unei înțelegeri locale a ceea ce înseamnă modernitate și confort, aceste case, împreună cu anexele aferente, sunt rezultatul influențelor, atât financiare cât și estetice, ale migrației și turismului.

Semnificațiile acestei arhitecturi noi sunt prezentate ca fiind locale. Antreprenorii turistici prezintă această localitate subliniindu-i attributele, în efortul lor de a convinge turiștii de o anumite specificitate, autenticitate, ruralitate etc. Deși arhitectura se dorește locală, ea este influențată destul de explicit. Noile case din Bucovina prezintă adesea porți inspirate din cele tradiționale maramureșene. Noul gard preferat, justificat ca fiind tipic în urma excesului de pietre din râurile locale, este prezent în alte zone din România și ne duce cu gândul la alt tip de gard modern zis “specific” satelor maramureșene.

Se poate remarca o “diferență de generație” între cele două regiuni în ceea ce privește casele noi, de la “opulența” primelor “case făloase” din Maramureș la un stil mai târziu și mai “îmblânzit” în Bucovina.

The inclusion of tourism in the aesthetics of the local staging of culture is approached more and more frequently by anthropological research. Following this general interest, the paper is focused on the new local architecture in two neighbouring regions in Northern Romania, Maramureș and Bucovina.

New houses, more or less finished, found in both areas (as well as other regions in Romania) give the impression of an excessive building process. Generally, remittances lead to an almost exclusive real estate investment but these new houses are often uninhabited. Moreover, this building practice has another important ingredient since both areas are touristic. The local understanding of what modernity and comfort mean transform these houses, together with their respective annexes, into the result of financial and aesthetic influences of both migration and tourism.

The meanings of this new architecture are set up as local. The tourism entrepreneurs portray this locality by underlining its attributes to convince tourists of a certain specificity, authenticity, “rurality” etc. Even though the architecture is supposed to be local, it is explicitly influenced. The

new houses in Bucovina often have gates inspired from the traditional ones in Maramureş. The new fashionable fence, described by locals as typical because of the excess of stones in their rivers, exists in other regions in Romania and makes us think of another “specific” modern fence in the Maramureş villages.

One can notice a “generation difference” between these two regions when it comes to newly built houses, from the first big “show-off” houses in Maramureş to a “cosier” style of the later Bucovina ones.

■ **Experiencing Preserves: New Models of Locality Consumption in Rural Transylvania**

Monica Stroe, SNSPA Bucureşti (monica.stroe@gmail.com)

My presentation focuses on the heritage and tourism of the rural grassland region around the Tarnava Mare river. I will bring arguments for a radical transformation in the local and regional cultural tourism strategies that currently activate the cultural heritage of Saxon villages in the region and its deconstruction into elements that allow for an active, participatory and sensorial means of consumption (allowing the possibility of tasting, smelling and touching heritage under its different forms, such as gastronomy).

The research focuses on some of the symbolic and material resources employed in the process of locality production, such as the revival of the traditional household and the staging of the traditional/rural everydayness. I argue that they are part of an emerging trend of experience tourism, contributing to a dynamic tourism project that constitutes the site for constant negotiation of meanings for the cultural entrepreneurs involved. The underlying aspect is the ownership claims over the commodification project shared between the various stakeholders: countryside locals, external cultural entrepreneurs, tourists and local authorities. The embedded heritage element that reemerges in several patrimonialisation projects is Saxonness – be it in the form of built heritage, material culture, food, agricultural practices or religious heritage. The ethnic commodification occurs in a setting where the responsibility for heritage preservation has been inherited by non-Saxons.

I research the production of locality in relation to new models of consumption of place: organic/ecologic/traditional food, eco-rural-cultural tourism, experience tourism. One aspect of experience-production is the festivalisation of locality through the evential contexts created for the distribution/dissemination of local products: gastronomic fairs, cultural cocktails etc.

In a nutshell, the presentation aims to trace a commodification trail from Saxon medievalism up to the Slow Food movement and to explain, based on ethnographic fieldwork, how the production of locality, reflected in discourses and practices, is shaped on this continuum.

■ **Rural Tourism in Maramureş: how economy and landscape change**

Chiara Cipollari, Dipartimento Uomo & Territorio – Università degli Studi di Perugia (chiarac98@hotmail.com)

The theme of my paper deals mainly with the spaces in which the touristic experience occurs and the importance of the family-run entrepreneurship that manage tourism in the area. Fieldwork

was carried out in a Romanian village (Botiza) focusing particularly on the observation of the influences, the changes and the effects that tourism produced on the landscape.

An evident sort of contradiction stimulates my reflections. Botiza has gone through a process of transformation generally recognized as “modernisation”.

However, only in some narratives does the consciousness of the process of change emerge, while in the others it seems to be obliterated.

Tourists claim to choose Botiza as their holiday destination for the “beauty of its landscape”, the “marvellous surroundings”, the “brave nature”, and, most importantly, the strong relationships that local people have with nature and the landscape.

In order to host tourists, local people refurbish their houses, invest tourism entrance in decorating the house facades, build wooden fences and, when possible, buy a car. Local administrations build a new road, bring running water nearer to houses and promote the entrance of Botiza in wider tourism circuits.

Therefore, whilst the impact of changes is present in politics and in practices of tourism, it is not recognized in the narratives.

The idea of a never changing set of practises, traditions and costumes as well as landscape and the relation with it coexist with the local will to ameliorate living standards through the income provided by tourism.

How do the protagonists make sense of this apparently opposite narratives? Why is the landscape and people’s relationship with it the focus of both the narratives? I will try to analyse such issues through ethnographic data.

■ **Marketizarea comunismului în București: turism de patrimoniu și marketing de nișă, de la negare la apreciere**

Crăița Curteanu, Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii București / Centre for Research and Consultancy on Culture (craita.curteanu@gmail.com)

Lucrarea analizează modul în care anumite monumente și obiecte care sunt asociate cu perioada comunistă din România sunt valorificate în prezent, de către actorii publici pe de o parte și de către cei privați, pe de altă parte.

În ceea ce privește actorii publici, pornind de la teoriile referitoare la negarea trecutului în țările fost socialiste, studiul explorează mecanismele de formare a identității prin intermediul turismului de patrimoniu comunist în București. Lucrarea se bazează pe analiza discursului oficial al actorilor publici, reflectat în prezentarea Casei Poporului către vizitatori. Voi ilustra conflictul dintre dorința de obținere de profit prin intermediul turismului comunist și încercarea de creare a unei identități europene și, implicit, ignorarea „moștenirii” comuniste.

Pe de altă parte, voi aborda problema construirii identității prin cultură materială și întoarcerea la itemii „comuniști” – baruri și petreceri tematice, obiecte sau produse care amintesc de perioada comunistă. Voi identifica o serie de simptome comune fostelor țări comuniste, ilustrând totodată particularitățile acestui fenomen în București.

- **Social Remittances - Based Initiatives: Conspicuous Consumption and Social Recognition**
Key words: Social remittances; Material remittances; Household; Circulatory migration; Return migration; Life strategy; Entrepreneurship, Conspicuous Consumption
Ana Maria Oteanu, SNSPA București (ami.oteanu@gmail.com)

Material remittances (financial and in-kind) are described as essential income for home families and have theoretical implications such as increase savings of the households and changing distribution of income (Grasmuck, Pessar, 1991). However, the levels of consumption and investment are deeply influenced by the also transferred social remittances.

The present research is primarily concerned with embedding the uses, displays and attached meanings of remittances in two rural settings from the North-Eastern part of Romania (county of Neamt – with one of the highest Romanian prevalent rates of emigration), with a focus on household tasks delegation and development strategies attached such as migration-driven entrepreneurship vs life strategy with a focus on house construction.

Social remittance-based initiatives help increase the social recognition and prestige of migrants both in their communities of origin and of destination. Therefore, remittances such as innovative ideas, managerial skills or even patterns of architecture assimilated by the migrant and further implemented, confer prestige and social recognition and uphold the migrant's reputation.

Thus, migrants' houses are in direct relation with their new desired status quo. Although they assimilated a new labour ethos and some of them possess successful migration history, their new social status (which includes prestige, reputation, social esteem) was not yet gained and thus, not yet recognized by the sending community.

Even though emigration involves high costs, it is the poor households that have the greatest incentive to send migrants abroad, with a much higher probability of remitting, both socially and financially. The lack of household basic infrastructures combined with unproductive, economically irrational investments – the so-called conspicuous consumption – can also be explained by the migrants' desire for social esteem.

Even migrants with permanent migration patterns are buying, constructing or rehabilitating houses in the community of origin – fundamental assets for the recognition of their mobility status. Thus, migrants and non-migrants are occupying the same social space, where the « house » is the new key figure of the so-called remittance landscape!

- **De la căminul de nefamiliști la blocul ANL. Reconfigurări ale locuirii și precarității socio-economice în Valea Jiului / From the dormitory for bachelor workers to the National Housing Agency's apartments' block. Housing and the reconfiguration of the social and economic precarity in Jiu Valley**
Maria Grecu, EHESS Paris / SNSPA București (maria.grecu@gmail.com)

Locuințe temporare destinate forței de muncă migrante atrase în zonele industriale în expansiune, așa numitele “cămine de nefamiliști” au împânzit România socialistă. Cum poate fi conceptualizată sociologic specificitatea acestui mod de locuire? Concepute pentru o situație de urgență și provizorie (prin marea fluctuație a locatarilor și prin însăși rațiunea lor de a exista ca soluție pentru

cei cu o presupusă poziție temporară de migrant), căminele de nefamiliști reprezintă un caz particular al locuirii socialiste prin funcția, condițiile, regimul administrativ și compoziția lor socio-economică inițiale. Toate aceste dimensiuni au suferit schimbări radicale în ultimii douăzeci de ani. În imaginarul social, acum așa numitele “foste cămine de nefamiliști” reprezintă spații aparte care cumulează toate formele precarității economice și sociale, evoluând sub amprenta unor constrângeri structurale puternice, arhitecturale, sociale și simbolice. Comunicarea de față propune, pe baza unui teren etnografic în Petrila (Valea Jiului), realizat în mai multe perioade între 2004 și 2010, o analiză a transformărilor operate la nivelul unui cămin construit în anii '60 pentru migrații bărbați care veneau să se angajeze la mină. Cercetarea dezvoltă o dublă perspectivă longitudinală asupra locuirii: pe de-o parte, de contextualizare socio-istorică a accesului la rezidența în cămin de-a lungul timpului, a funcțiilor și semnificațiilor ei sociale; pe de altă parte, de analiză a strategiilor adoptate pentru convertirea unor spații “dormitor” în “apartamente” și a logicilor identitare care iau naștere în noile reconfigurări.

Temporary housing destined to the migrant workforce attracted in the developing industrial areas, the so-called “dormitories for bachelor workers”, have spread through the socialist Romania. How can this way of living be seen from a sociological perspective? Designed for an emergency situation, with a provisory character (intended to cope with the high flux of individuals with a presumably temporary migrant status) these dormitories represent a particular type of socialist housing, due to their initial function, conditions, administration, and their socio-economic composition.

All these dimensions have suffered radical changes in the past twenty years. In the social imaginary, the now so called “ex-bachelors’ houses” represent particular spaces which cumulate all forms of precarity, evolving under powerful structural, architectural, social, and symbolic constraints.

This presentation proposes, based on ethnographic fieldwork conducted in Petrila in several stages between 2004 and 2010, an analysis of the transformations which shaped such a bachelors’ house built in the '60s for male migrants that came to work in the mine. The research develops a double longitudinal perspective on housing: on the one hand, a social and historical contextualization of achieving residence in the dormitory throughout the time, of its functions and social meanings; on the other hand, an analysis of the symbolic and material strategies employed to convert the “dormitory” areas into “apartments”.

■ Ansamblurile rezidențiale închise, un caz urban

*Andreea Matache, Facultatea de Arhitectură – Universitatea Spiru Haret
(arhmatache@yahoo.com)*

Apariția ansamblurilor rezidențiale închise din spațiile periurbane, prezente și în cazul Bucureștiului, sunt efectele dispersiei, ca fenomen al dinamicii teritoriale necontrolate, ce particularizează diferite modalități de reorganizare și locuire a orașelor. Fără a continua un model prestabilit de organizare teritorială, dispersia urbană reprezintă un fenomen spontan și reactiv formelor specifice orașelor în afara cărora se formează, inducând modelarea socială a noilor

teritorii urbanizate, ca identități locale și ale momentului. Identitatea socială a teritoriilor desprinse din compactitatea orașelor a fost încurajată de mecanismele pieței imobiliare, prin oferirea unui model rezidențial alternativ locuirii urbane, care a restructurat nu doar forma locuinței, dar și procesul locuirii.

Mobilitatea demografică, contextul economic și politic, reorganizarea structurilor comunitare, reinventarea unui stil de viață într-un nou habitat sunt actualele instrumente care formează teritoriul urbanizat din afara orașului, în timp ce orașul rămâne o structură de referință, insuficientă pentru a cuprinde idealurile actualelor moduri de locuire. Create ca o particularitate a locuirii, în cadrul fenomenului de dispersie urbană, ansamblurile rezidențiale închise, de tip *gated communities*, reflectă cel mai bine aportul socialului în amenajarea spațiului urbanistic. Regăsite în reformulări similare în suburbiile orașelor, fie că este vorba de orașele de pe continentul American, European sau din oricare parte a lumii, ansamblurile *gated communities* transmit același mesaj, al sustragerii de sub formele de control ale orașului, fără a fi însă lipsite de elementele tipologiei urbane. Aflate sub auspiciile contextului globalizării și uniformizării rezidențialului, locuirea nu mai reprezintă un proces, ci un produs, iar comunitățile lor închise, prin formele de reprezentare spațiale, sunt reabordări ale habitării urbane, reorganizate și delimitate la periferia orașelor.

Sintagma “comunitate închisă” nu se poate defini decât pornind de la realitatea sa socială, fiind un construct cultural rezultat prin fractura socială în cadrul comunităților urbane autohtone și prin re poziționarea fizică a întregii societății urbane contemporane.

■ De la locuirea minimală la locuirea maximală - o privire asupra casei ca nevoie

*Cătălin Berescu, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu București,
(catalinberescu@gmail.com)*

Lucrarea este o încercare teoretică de interpretare a locuirii prin prisma modelului piramidei nevoilor a lui A. Maslow și urmărește să dea răspunsul la o parte din întrebările legate de felul în care casa funcționează ca extensie corporală și ca interfață socială. Investigația asupra unui model ierarhic al locuirii a pornit de la nevoia de a explica procesele de degradare a locuirii și a celor de viațuire și supraviețuire în condiții de sărăcie extremă. Constatarea faptului că indicatorii statistici uzuali au o slabă corelație cu locuirea minimală cere o redefinire a locuirii în termeni funcționali și permite atașarea acestora de un set de afirmații logice cu privire la nevoile unui individ în relație cu spațiul pe care îl locuiește. De ce stau țiganii mai mult în curte decât în casă și de ce își fac nunta în stradă sau de ce o găleată cu apă cu capac e un indicator mai relevant pentru plasarea unei familii pe un nivel de sărăcie decât lipsa accesului la rețele edilitare sînt genul de întrebări care vor face legătura dintre teorie și cercetarea empirică. La celălalt capăt al subiectului, partea empirică va fi prezentă mai degrabă în negativ, nu atît prin bogatele scenografii recente ci prin demolări și spectacolul ce le însoțește. De ce vroiau să se arunce de pe casă romii de la Timișoara cărora li s-a demolat vila din centru și de ce l-a angajat fostul ministru al culturii T. Paleologu pe Alexandru Tomescu să cînte la vioară în fața casei din Visarion sînt întrebări la care Maslow ne poate ajuta să dăm un răspuns, dacă nu exact, cel puțin plauzibil.

■ Teatrul din sufragerie / The Living-room Theatre

Jean-Lorin Sterian, SNSPA București (jeanlorin.sterian@gmail.com)

În ultimii ani, spațiul domestic a început să devină gazda tot mai multor manifestări culturale-artistice: piese de teatru, happening-uri, performance-uri, vernisaje, care atrag un public urban și dornic de experiențe noi. Ce deosebește *cultura de apartament* de ceaiurile dansante la care se strîngeau părinții noștri pe vremuri e manifestul ei de a fi mai mult decât un *gathering* agreabil, de a produce cultură. De obicei, artiștii și organizatorii care produc aceste evenimente nu se regăsesc în sistemul artistic instituțional. Prin “evitarea *mainstream*-ului” se înțelege atît selectarea publicului și a canalelor de comunicare, cît și modalitatea punerii în scenă, într-un mod relaxat și informal. Puține manifestări din această categorie se petrecînsă într-un anonim total, organizatorii dorindu-și ca invitații să fie persoane care contează pentru ei, de obicei din aceeași zonă artistică. În cultura de apartament, evenimentul este o extensie culturală a personalității proprietarului-organizator. Acesta influențează în mod decisiv structura, frecvența, publicul evenimentelor și, desigur conținutul lor, spre deosebire de evenimentele *mainstream*, unde se lucrează în echipă și unde un membru, oricît de important ar fi el, nu poate produce schimbări radicale în desfășurarea evenimentelor. Fie că este *performance art*, expoziție sau piesă de teatru, manifestările artistice depind direct de fluctuațiile de dispoziție și energie, de motivațiile proprietarului-organizator, întrucît sînt non-profit, și de starea lui financiară. *lorgean theatre* face parte din aceeași categorie de “instituție” culturală alternativă, neoficială, dependentă de personalitatea celui care a inițiat-o. Este un tip de teatru antropologic (care-si propune studierea comportamentului biologic si cultural in situatii teatrale) prin instituirea unor ritualuri de acces și implicarea spectatorului în cadrul performativ. La *lorgean theatre* biletul a fost înlocuit cu obiecte pe care publicul le alege în funcție de tema spectacolului. Importanța și funcțiile acestor obiecte în ritualul dramatic constituie una dintre temele acestei lucrări, alături de studierea ambiguităților relației dintre audiență/invitați, performer /gazdă/organizator într-un spațiu privat. Am ajuns să abordez acest subiect pentru că într-un mod poate ușor nefiresc, avînd în vedere că sînt cel care a inițiat și dezvoltat acest tip de teatru în garsoniera proprie. În cazul meu, faptul că terenul este propriul spațiu domestic și sînt producătorul subiectului studiat a ușurat observarea, dar a îngreunat redactarea, concluziile plătind tributul unui inevitabil subiectivism, oferind însă, în același timp, o inedită și semnificativă autenticitate acestei lucrări.

In the last few years, the domestic space started to become the location of more and more cultural and artistic events: theatre plays, happenings, performances, openings, all of them attracting an urban public, keen on new experiences.

What makes *apartment culture* different from the dancing parties where our parents used to meet in their youth is its manifesto to be more than an agreeable *gathering*: a source of culture.

It is common that the artists and the organisers of these events are not from the institutionalised system. By “avoiding *mainstream*”, they have the freedom to select the public and the communication channels for their shows, and choose a relaxed, informal *mise-en-scène*.

However, very few of these events are completely anonymous; in general, the organisers want to invite people whom they value, usually people with similar artistic inclinations as themselves.

In the case of *apartment culture*, the event is an extension of the owner who organised it. This feature has a decisive influence on the structure, frequency, type of public and, of course, the content of the event. On the contrary, in the case of the mainstream events, where there is a whole team working for an event to happen, none of the members of the team, regardless of his/her importance, can produce any radical changes in the flow of the events.

In the case of *apartment culture*, each of the events, performance art, exhibitions, theatre play or any other, is directly dependent on the mood, the energy fluctuations and of the motivations of the organizer-owner. Because they are non-profit activities, they also depend on his /her financial resources.

lorgean theatre is part of this “institution” of alternative culture, unofficial, and dependent on the personality of its initiator. It is a type of anthropologic theatre, aiming to study the biological and cultural behaviour in theatrical situations, by creating some access rituals and by getting the public involved in the performance.

At *lorgean theatre*, the ticket was replaced by objects, selected and brought by the public, according to the subject of the show. The significance and the functions of these objects in the dramatic ritual are analysed in this research, together with the ambiguous relationships between public/ invited attendees, performers/host/organiser in a private space.

I started to research this theme, perhaps in an uncommon way, given the fact that I initiated and organised this type of theatre in my own apartment. In my case, the fact that the field of study is my own private space and that I produced the subject which I analysed, facilitated the observation procedure. However, translating my observations into words was a more difficult process. This may have at the same time brought about a certain amount of subjectivity, which was impossible to avoid, but at the same time an original and authentic approach.

■ **Influența marketizării produselor de “terroir” asupra spațiului domestic / “Terroir” products’ marketization influence on the domestic space**

Anda Becuț, SNSPA București (andabecut@yahoo.com)

Marketizarea merelor de Voinești ca produse de “terroir” a determinat apariția a două tipuri de vânzare domestică: vânzarea en-detail “din curte” și en gros “din beci”. Lucrarea analizează modul în cele două tipuri de vânzare au reconfigurat spațiul domestic din Voinești, transformând curtea și casa în decor pentru o scenografie a comerțului. Voi prezenta schimbările care au avut loc la nivelul design-ului interior al caselor în urma contactului cu spațiul urban în contextul vânzării merelor în piețele din București, transformarea unor obiecte funcționale în obiecte de decor (cazul sobei devenită șemineu) și modelarea spațiului public și privat în funcție de cerințele valorificării economice a merelor de Voinești. Voi evidenția re-structurarea spațiului domestic din perspectiva marketizării produselor, prin care o parte a casei și curtea devin spații publice destinate schimbului economic, iar spațiul public (drumul din fața casei) devine spațiu privat al reprezentării sociale. De asemenea, voi analiza dinamica tipurilor de garduri și modul în care acestea pot fi folosite ca vitrină și panou publicitar.

Voinești apples' marketization as "terroir" products determined the emersion of two types of domestic sale: retail "from the yard" and wholesale "from the cellar". My paper analyzes how these two types of sale reshaped the domestic space in Voinești village, by transforming the yard and home in sets for a scenography of commerce. I will present changes that took place in the house design as a consequence of contact with urban space in the context of selling the apples in the markets in Bucharest, the change of functional objects in design objects (the case of stove that became hearth) and the modelling of public and private spaces through the economic needs for Voinești apples' capitalization. I will highlight the restructuring of domestic space as a consequence of products' marketization, through which a part of house and yard become public spaces meant for commerce and the public space (the road in front of the house) become social representation's private space. Also, I will analyze the dynamic of types of fences and how they can be used as shop window or poster.

■ **Revitalizarea tradiției și "camera îmbrăcată țărănește" / Reinvention of tradition and the "room dressed in a peasant manner"**

Anamaria Iuga, Muzeul Țăranului Român (anaiuga@gmail.com)

Tradiția, din perspectivă constructivistă, este un proces: ea se transmite, este adaptată cerințelor contemporane și, uneori, este chiar reinventată. În Maramureș, în trei comunități de pe Valea Izei (Săliștea de Sus, Dragomirești și Ieud), localnicii continuă sau modifică tradiția "îmbrăcării unei camere țărănește". Încăperea este puternic marcată identitar: obiectele care o compun vorbesc despre omul care le-a creat, care este statutul său social și economic, de aceea aici sunt afișate cele mai frumoase obiecte, de cele mai multe ori, cele care fac parte din zestrea fetelor; tot aici se petrec cele mai importante evenimente din viața unei familii. Dar "camera îmbrăcată țărănește" și *ruda*, ca vechi element de decor (o bârnă din lemn peste care sunt puse într-o ordine anume textilele țesute în casă), sunt în atenția oamenilor care le creează și se folosesc de ele, nu doar pentru afirmarea continuității și atașamentului față de tradiții, ci și pentru a contracara dispariția acesteia. Prezentarea se va opri asupra câtorva cazuri din satele cercetate, persoane care au redimensionat încăperea festivă din locuința țărănească, acordându-i alte sensuri. Situația aceasta se întâlnește în special în cazul intelectualilor din comunitățile studiate, însă cel mai evident este în cazul înființării de muzee locale, prin care se redimensionează identitatea. Analiza va permite accentuarea dinamicii tradițiilor contemporane și redimensionarea lor în raport cu afirmarea identității locale.

Tradition, from a constructivist perspective, is a process: it is transmitted, it is adapted to contemporary needs and, sometimes, it is even reinvented. In Maramures, in three communities on Iza Valley (Salistea de Sus, Dragomiresti and Ieud), people continue or change the tradition of "dressing a peasant room". This space is an important identitarian space: the objects that can be found here talk about the person that created them, what is his/hers social and economic position. This is the reason why there are exposed the most beautiful objects, mostly the ones that are parte of the dowry of girls. Here, still, there are taking place the most important events in family life. But the "good room" and the *ruda* (an old decoration from the region, a wooden beam on

which several layers of textiles are exposed), both are in the attention of the people that create and use them, not only to express the attachment and the continuity of the traditions, but also to prevent their disappearance. The paper will be focused on some cases of families researched in the villages mentioned above, people that have redimensioned the festive room from the peasant house, giving to this space other meanings.

The situation is found mainly among the intellectuals from the village, but also in two local museums that were opened since 2001, and who redimension the identity.

This analysis will highlight the dynamics of the contemporary tradition and their transformation according to the statement of local identity.

■ **The “alterophagy” of the heirs of the gospodar: a mutual ontological incorporation?**

Séverine Lagneaux, Université de Louvain (severine.lagneaux@uclouvain.be)

My subject is based on an immersion in a village of Banat (Caras). The data collected on the heirs of *gospodar* will be put into perspective with the data collected in Spring (Alba) in an industrial farming and with statements of various Belgian breeders heard on the reconfiguration of the CAP. The aim is to, through focusing on the cattle, reveal representations that farmers have of their own situation, their relationships to animals, to nature and to food, to try to examine one or several ontologies based on the meaning of life and death in terms of incorporating animal otherness. Indeed, the proposed dual comparison between a part of different farming types and different locations intersecting the migration of both Western investors that the Romanian “Gatherers of Strawberries” allow me to develop two themes:

1) What about a re-enchantment of the world by a “return” of the peasant and the family farm?

The village investigated faced with otherness embodied by Western farmers perceiving themselves as entrepreneurs and distinct from the “villagers” led to the highlighting and to the rewording of “gospodar” in the bricolages of Maurenieni identity. The end of the peasants in the West (Mendras) and what we can call “Brusselisation” of the Romanian agriculture proclaim the vanishing of the “gospodar”, whereas locally their return is pointing. In the West, does the “return to the land” support similar representations of identity?

2) The approach based on the diversity of domestication of cows examines the human-animal relationship which varies to instrumental and Behavioral vision and the perception of this relationship following Mauss' gift trilogy.

■ **Transformările arhitecturii tradiționale în Maramureș. Studiu comparativ Budești – Petrova**

Andrei Elvădeanu, SNSPA București (andrei_elvadeanu@yahoo.com)

În acest studiu analizez rezultatele cercetării întreprinse în mai 2009 în satele Budești și Petrova din județul Maramureș. Cercetarea a fost realizată în colaborare cu Ordinul Arhitecților din România – filiala Maramureș. Obiectivele vizate au constat în observarea și explicarea transformărilor arhitecturii tradiționale din mediul rural în județul Maramureș.

Observațiile din teren au arătat o puternică degradare a peisajului construit prin dispariția treptată a casei tradiționale maramureșene (casa de lemn, cu un singur nivel, cu acoperiș “în patru ape”, etc.) și apariția a numeroase noi construcții (case de piatră sau caramidă, cu două-trei niveluri, vopsite țipător, etc.). Fenomenul este general în ambele localități investigate, dar prezintă o mai mare amploare în Budești, un sat mai izolat în care, cu toate ca elementele de arhitectură tradițională sunt mai bine prezervate, procesul de schimbare este mult mai rapid, fapt ce m-a determinat să structurez observația într-o logică comparativă pentru cele două localități.

Analiza rezultatelor a relevat corelații puternice cu fenomenul migrației și atitudinea populației față de muncă, precum și cu specificul local al zonei (sate colectivizate sau necolectivizate). De asemenea, am luat în considerare pentru analiza și conceptul de „gospodărie difuză” (Mihăilescu, 1995).

În analiza post-teren utilizez pentru interpretarea rezultatelor teoria recunoașterii (Ricoeur, 2004 și Todorov, 1995/2009)) și propun câteva reflecții asupra teoriei fractalilor (Baudrillard, 2000/2008).

■ A new peasant culture: from rurality to rusticity in a Romanian village

Corina Cimpoieru, SNSPA București (corina.cimpoieru@gmail.com)

The present project is motivated by the recent cultural phenomenon of the so-called *rusticization*, which takes place both in the urban and in the rural space. How did this *rusticity* emerge and in what forms it exhibits itself and is assimilated by the Romanian contemporary society are the main questions that the project tries to address. The study presents the changing condition of rural life in terms of practices, place and social representation. It illustrates the theoretical approaches (“rural turn”) that inform a new conceptual framing of rurality as a complex and fluid, rather than fixed reality. We now seem to deal both with a deconstruction of rurality and at the same time with the revelation of its new significance based on multifunctionality. One might say that, both materially and symbolically, Romanian countryside is slowly but steadily entering the *post-rural era* (Murdock and Prat), in which rural space becomes a *cultural capital* (Bourdieu), an “armchair countryside” commodity packed and sold under the name of rusticity not only to the urban public, but also in the village. Taking up a bottom-up approach, the project puts forward the ethnographic study of the Pucheni village, where rural life began to change before ’89, with the nearby industrial centers, and accelerated after the fall of communism, as a result of the industrial collapse and as well with the new conditions of European legislation, which considerably restricted peasants activities. Paradoxically, the accent now seems to fall from ethics (ethics of work) to aesthetics (rustic décor defined as something beautiful and traditional).

The presentation will be accompanied by the projection of fragments from the anthropological documentary - “Rustik Pucheni”- made from the villagers’ recorded narrations about the recent changes in their village life.

■ **Rusticul. Câteva comentarii / Brief comments on the rustic household**

Vintilă Mihăilescu, SNSPA București (mihaillescuvintila@yahoo.com)

Casa rustică încheie, într-un fel, lungul proces de despărțire a spațiului rezidențial de spațiul de producție și a timpului de muncă de timpul de odihnă, considerat de Max Weber și mulți alții ca o marcă definitorie a capitalismului modern. Din acest punct de vedere, leagănul de lemn, tot mai prezent în gospodăriile românești, devine la rândul său *semnul* cel mai emblematic al acestei treceri de la o etică a gospodăriei spre o estetică a casei. Pe de altă, dacă așa numitele „case făloase”, ridicate imediat după primele migrații externe, întorceau ostentativ spatele tradițiilor și localului, rusticul recent este un *simulacrum* care încearcă o reinserare identitară prin articularea trecutului cu prezentul și a mondializării cu specificul local.

The rustic household is, in a way, the end point of the long process described by Max Weber and many others as the split of the former peasant household in distinct spaces of production and spaces of consumption as well as time of work and time of leisure, a process considered by them as emblematic for modern capitalism. In this respect, the wooden cradle that can be seen more and more often in the actual households may be considered in its turn as an expressive *sign* of this passage from an ethic trait of the household towards home aesthetics. On the other side, if the so-called “proud houses” raised just after the first external migrations were rejecting any links with past traditions and local specificities, claiming their modern achievement, the actual rustic houses are a *simulacrum* by which rural people are trying to re-root their identity by bridging past and present, worldwide resources and local specificities.

PANEL 7

**Rituri și ritualizări contemporane
Contemporary Rites and Ritualizations**

■ **Occupying the Haunted Building. The Romanian Peasant Museum vs. The History Museum of the Communist Party**

Simina Bădică, Central European University / Muzeul Țăranului Român (siminarb@gmail.com)

In 1990, when the History Museum of the Communist Party was dismantled to be replaced with the Romanian Peasant Museum, the director of the latter, Horia Bernea, “had the idea that we needed to clean the space not only of fake walls and fake objects, but also of the bad spirits that must have sneaked in and lived among us... He brought some prelates who came to sprinkle the holy water (aghiasmă), to clean the whole museum.”

This is the transformation story of a museum painfully aware of the space it inherited. “On the outside, the building has arches in neo-Romanesque style. On the inside, we were surprised to discover no cupolas, no arches. There were long rooms, some square-ish, some like wide halls that

you walked through, with straight walls on each side. Then we realized that the walls were not real: they were only fake walls hiding the splendid interior architecture.”

The narrative of the former communist museum was linear, chronological and constraining. The new, ethnological, post-communist museum was atemporal, non-didactic, meant to free the visitor and the objects of any preconceptions. The space was challenged and transformed accordingly. The old museum was symbolically sent to the basement. In 1996, the Romanian Peasant Museums received the prestigious European Museum of the Year Award.

The presentation will also discuss the recent efforts of the Peasant Museum to acknowledge this heritage and include the troubled history of the museum in the current permanent exhibition, even if it is to function as a “ghost” still haunting the building.

■ **Vin și viteză: dileme ale brandingului identitar în Republica Moldova (2005-2009)**

Virgiliu Bîrlădeanu, Institutul de Istorie, Stat și Drept – Academia de Științe a Moldovei (virgiliubirladeanu@gmail.com)

Textul comunicării este realizat în baza a două studii de caz: Festivalul Vinului și Cupa Independenței, în calitatea lor de practici performative ale proiectului *nation-building* prin care guvernarea comunistă în Republica Moldova, în perioada anilor 2005-2009, și-a promovat propria viziune asupra identității moldovenești. În spiritul paternelor propagandei sovietice, guvernarea și instituțiile de stat au fost implicate în inventarea și punerea în scenă a tradițiilor „moldovenismului”, fapt ce a deturnat semnificația lor inițială de sărbătoare promoțională și de competiție sportivă.

■ **Piața românească a serviciilor funerare – o analiză sociologică a mecanismelor de comercializare a morții / The Romanian Funeral Services Market: a Sociological Analysis of Death Commercializing Mechanisms**

Teodora Bârlă, Universitatea Babeș-Bolyai – Cluj (teodora.barla@gmail.com)

Firmele de pompe funebre din Cluj-Napoca se simt tot mai atrase de a-și actualiza oferta în conformitate cu standardele occidentalității, inserând în oferta lor produse și servicii modernizate, construindu-și pagini web și punând accentul pe o imagine modernă, ce să atragă cu sine o gamă variată de caracteristici menite să facă diferența între acestea și concurență. Pe de altă parte, mentalitățile românești influențează puternic aceasta piață, având în vedere contextul socio-politic și economic actual al României. Pornind de la premisa lui Dobbelaere, conform căreia procesul secularizării se manifestă la nivelul individului, prin gradul de participare religioasă a acestuia, am încercat să arăt cum, perspectivele asupra morții fiind produse ale schimbărilor sociale, acestea se reîntrupează în noi structuri, resacralizate, remitizate în contextual mediatic curent, dictând indivizilor un nou set de atitudini privind spiritualitatea și manifestarea acesteia prin rituri aferente. Firmele de profil funerar găsesc varii căi de a oglindi ce este occidental în *structura și imaginea* acestora, apelând la publicitatea online – principalul contributor la crearea unei identități a firmei și la redefinirea atitudinilor față de moarte a clienților. Substratul imaginarului colectiv privind moartea, format pe fondul unei educații tradiționale adânc

înrădăcinate, este penetrat de influențele mass-media, care abundă în mesaje comerciale, acestea contribuind în mod inevitabil la o comodificare a morții și a experienței colective funerare. Mentalitățile asupra morții și atitudinile vis-a-vis de ritul funest diferă însă și în funcție de tipul confesional al individului, de regiunea din care acesta provine, din mediul rezidențial al acestuia și într-o oarecare măsură, de situația economică. Municipiul Cluj-Napoca oferă astfel un teren generos pe care pot fi analizate toate aceste procese, întrucât acesta se apropie cel mai mult de dezideratul modernizării concepțiilor despre moarte.

The Cluj-Napoca funeral companies are more drawn to the idea of updating their offer, adapting to Western standards by inserting within their offer modern products and services, building websites and enhancing a modern image which could draw with it a vast body of characteristics which could make a difference between themselves and their competitors. On the other hand, Romanian mentalities are strongly influencing this market, considering the socio-political and economical context of today's Romania. Starting with Dobbelaere's premise, which says that the secularization process manifests itself at an individual level through the individual's religious participation, I have tried to show how perspectives over death – which are products of social change – re-embody within new structures, which have new sacred and mythical forms, within today's media context, provoking individuals new attitudes regarding spirituality and its manifestations through rites. Funeral companies find various ways to mirror in their structure and image what is western, using online advertising – the main contributor to create a company identity and to redefine clients' attitudes towards death. The under layer of collective imaginary concerning death – which is created on a traditional education background – is being pierced by mass-media influences, which are abounding with commercial messages; these are inevitably contributing to a commodification of death and of collective funeral experience. Mentalities over death and attitudes towards funeral rites differ by the individual's confessional type, the Romanian region from where he comes, from his residential place and his economical status-quo. The city of Cluj-Napoca thus offers a generous working field where all these processes can be analyzed, because this city satisfies the most the desire to modernize human conceptions regarding death.

■ **Festivalul Mărțișorului în Republica Moldova: între simbolul renașterii naturii și performarea ideologică a națiunii (2001-2009)**

Ludmila Cojocari, Institutul Integrare Europeană și Științe Politice – Academia de Științe a Moldovei (lcojocari@gmail.com)

Comunicarea este elaborată pe marginea studiului de caz al Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor”, edițiile 2001-2009, prin explorarea originilor și semnificației mărțișorului în identitatea colectivă din Republica Moldova și elucidarea impactului politicilor sovietice de instituționalizare a mărțișorului asupra imaginarului colectiv de astăzi. În scopul investigării mecanismelor și strategiilor de administrare ideologică a evenimentelor culturale, cercetarea este construită pe argumentul că discursul oficial al guvernării comuniste a conținut finalități ideologice cu impact nemijlocit asupra simbolurilor menite să susțină un mesaj permanent de entuziasm și coeziune. Astfel, Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor” a fost transformat într-un spațiu de

promovare și performare simbolică, prolific implementării proiectului ideologic de construcție a națiunii și, respectiv, propagării „moldovenismului” în calitate de ideologie de stat.

■ **De la mână pân’ la gura / From hand to mouth**

Ioana Popescu, Muzeul Țăranului Român (iopopescualta@gmail.com)

Felul în care omul apucă lingura, felul în care duce mâncarea la gură, felul în care împarte pâinea constituie gesturi emblematic pentru indivizi aparținând unor grupuri sociale și unor comportamente culturale foarte diverse. În acest sens pot fi studiate și alte gesturi ale mâinilor, în contextul unei documentări - în primul rând vizuale - cât mai complexe și mai nuanțate.

Comunicarea se va baza doar pe materiale din Arhiva de Imagine a Muzeului Țăranului Român (culese pentru documentarea unor alte teme de cercetare), așadar nu se vrea decât o sugestie de cercetări vizuale viitoare, cu metode și instrumente adecvate.

The way of grasping the spoon, the way of getting the food to the mouth, the way of sharing the bread are emblematic gestures belonging to very diverse social groups and cultural behaviors. In this respect we can study every gesture of the hands in the context of a preponderant visual documentation, much more complex and refined.

My intervention shall lie exclusively on materials provided by the Image Archives of the Peasant Museum (collected for other research projects), so that it will only be a suggestion of future visual investigations, with more pertinent instruments and methods.

■ **Practica pelerinajului în România contemporană. Rândul și construcția “pelerinului” / The practice of pilgrimage in contemporary Romania. The waiting line and the make of the “pilgrim”**

Mirel Bănică, Institutul de Istoria Religiilor , Academia Română (mirel7@yahoo.com)

Practica pelerinajelor ortodoxe, sub forma unui șir (rând) de așteptare s-a dezvoltat începând cu jumătatea anilor 1990, odată cu procesul redescoperirii și consolidării prezenței religiei în spațiul public postcomunist. De la micro-pelerinajele urbane reunind câteva sute de persoane în jurul moaștelor unui sfânt “de parohie”, până la marile pelerinaje de sute de mii de persoane (Sfânta Parascheva - Iași, Sfântul Dumitru - București, Mănăstirea Nicula etc) fenomenul nu a încetat să ia amploare, fără a se bucura deocamdată de atenția cuvenită din partea comunității academice.

Față de pelerinajul catolic, pelerinajul ortodox este comprimat spațial și temporal, trăsătura cea mai evidentă a acestuia fiind rândul de așteptare. Interesul socio-antropologic al rândului este multiplu: prezența unui mare număr de actori, angrenați într-un subtil ansamblu de practici sociale. Rândul este o instituție (el *fabrică* pelerinul), fiind integrat la rândul său în cadrul Bisericii oficiale. Tot rândul constituie un mecanism de categorizare socială, un teritoriu cu reguli proprii; în cercetarea rândului se pot descifra și strategiile de acomodare existente astăzi între BOR, autoritățile locale și centrale, Stat (Jandarmerie, Poliție), secularizarea sărbătorii prin deturnare în scopuri turistice etc. În fine, rândul reprezintă un rit de încorporare în comunitatea credincioșilor și

un mijloc de implicare a întregii societăți în faptul religios contemporan, bătălia mass-media în jurul pelerinajelor fiind un argument.

Comunicare mea va fi bazată în principal pe cercetările teoretice și de teren derulate la Iași, cu ocazia pelerinajului zis de “hram” al Sfintei Parascheva. Am ales să studiez rândul format cu ocazia acestui pelerinaj, dintre cele existente, datorită amplitudinii sale, configurației specifice (geografice) în care el se desfășoară, dimensiunii balcanice a cultului Sfintei Parascheva și interesului constant manifestat de-a lungul timpului de alte discipline afine față de istoria acestui pelerinaj. Lucrarea face parte dintr-un proiect personal mai larg, derulat în cadrul Institutului de Istorie a Religiiilor al Academiei Române, dedicat practicii pelerinajului în România contemporană. Vor fi utilizate și materiale audio-video din arhiva proprie pentru ilustrarea cercetărilor de teren derulate în intervalul iunie 2009-iunie 2010.

The practice of Orthodox pilgrimages, in the shape of a waiting line (queue) has developed starting with the late nineties, together with the re-discovery and consolidation of the presence of religion in the public post-communist space. Starting with the urban micro-pilgrimages bringing together a few hundred persons around the relics of a “parish” saint, up to the grand pilgrimages of hundreds of thousands of people (Saint Parascheva Iasi, Saint Dumitru Bucharest, the Nicula Monastery etc) the phenomenon has not ceased to grow, without enjoying, for the time being, the due attention of the academic community.

As compared to the Catholic pilgrimage, the Orthodox pilgrimage is compressed in terms of space and time, its most obvious trait being the waiting line. The socio-anthropologic interest in the line is multiple: the presence of a large number of actors, engaged in a subtle assembly of social practices. The line is an institution (it *creates* the pilgrim), which is in turn integrated within the official Church. The line is also a mechanism of social classification, a territory with its own rules; in researching the waiting line, one can also decipher today’s accommodation strategies between the Romanian Orthodox Church, local and central authorities, the State (Gendarmerie, Police), the laicization of the feast by turning it to touristic purposes, etc. Finally, the waiting line is a rite of becoming part of the community of believers and a means of involving the entire community in the contemporary religious fact, the media battle around pilgrimages being proof for this.

My presentation will be mainly based on the theoretical and field research from Iasi, on the occasion of the so-called “hram” (patron saint) pilgrimage of Saint Parascheva.. I chose to study the waiting line created on this specific pilgrimage, from all the rest, because of its spread, of the specific (geographical) configuration to which it belongs, of the Balkan dimension of the cult of Saint Parascheva and of the constant interest that other similar sciences have taken in the history of this pilgrimage. The paper is part of a larger personal project, carried out within the Institute of History of Religions, the Romanian Academy, dedicated to the practice of pilgrimage in contemporary Romania. Audio and video materials from the personal archive will also be used, to illustrate the field researches carried out between June 2009 - June 2010.

■ **Moartea la oraș – când femeile sunt înlocuite de bărbați / Death in the city – or, when men replace women**

Florența Popescu-Simion, Universitatea Spiru Haret, București (florenta.simion@gmail.com)

În spațiul rural românesc, moartea pare să fi fost dintotdeauna o afacere feminină, în care bărbații au jucat rolul de adjuvanți, actanții principali rămânând însă femeile. Rolul lor este acela de a organiza atât funeraliile, cât și de a se ocupa de tot ceea ce se poate numi rituri postfunerare (pomenile, îngrijirea mormintelor etc.).

Până de curând, același lucru se întâmpla și la oraș. În acest spațiu, cioclii și-au făcut deja apariția de ceva timp, însă mult timp au fost doar niște prezențe secundare. În ultimul timp, însă, spațiul feminin al morții este invadat de elementul masculin, care tinde să îl anihileze. Începând cu îmbălsămătorii, în marea majoritate bărbați, și continuând cu angajații pompelor funebre, ceremonialul funerar tipic pare a deveni din ce în ce mai mult un spațiu masculin. Mișcarea amintește de cealaltă mare trecere de la feminin la masculin, operată în cazul nașterii.

Datele de teren sugerează că deocamdată avem de-a face doar cu o preluare a zonei riturilor de înmormântare, care se transformă, sub influența masculină, din ce în ce mai mult în ceremonial, tinzând să-și piardă componenta strict rituală și, implicit, legătura cu sacrul. Lucrarea propusă urmărește să analizeze această tensiune între masculin și feminin și să încerce să descopere evoluția probabilă a acestui ritual.

Death seems to have always been a women's affair in the Romanian villages. Men were only assistants; those who act are the women. They are implied in organising both the funerals and the postfuneral rites (alms, taking care of the tombs, etc.).

The Romanian cities knew the same order and separation, until a few years ago. There were, obviously, many men in the funeral industry, such as grave diggers or sextons, not to mention the priests (without whom no funeral could be performed, both in the villages and the cities), but their activities were secondary to those of the women and, somehow, subordinated to them. However, in the last two decades, the feminine space of death seems to have been invaded by the male factor, which tends to annihilate it. If we count only the embalmers, most of them men, and the morticians, we notice that the typical burial ceremony is more and more performed by and with the support of men. This translation reminds us, obviously, the other important translation from the female to the male, which was done in the case of the childbirth.

The field data suggest that, in this moment, the changes are operating in the burial rites which, due to the male influence, tend to lose their sacred component and to become more a ceremony than a sacred rite. For this reason, this paper tries to analyze the tension between the male and the female factors and to understand how the ritual is to evolve from now on in this respect.

PANEL 8

Antropologia mass media – un domeniu al neliniștilor științifice? Media Anthropology – a Space of Disciplinary Anxieties?

■ Religia și Mass-media – Reprezentarea în media a Sfintei Parascheva de la Iași / Religion in the Media – The Representation of Saint Paraskeva of Iași in the Mass Media

*Mihaela Apostol, Școala Doctorală în Științele Comunicării – Universitatea București
(elaapostol@yahoo.com)*

Religia în societatea contemporană reprezintă un subiect controversat și complex în permanentă actualitate. Media din România încearcă să surprindă dinamica fenomenului religios prin metode proprii cadrându-l și recadrându-l.

Printre cele mai reprezentative și mai vizibile evenimente religioase din România este pelerinajul la Sfânta Parascheva, eveniment prăznuit de românii creștin ortodocși pe data de 14 octombrie. Moaștele sfintei se află la Catedrala Mitropolitană din Iași unde, în fiecare an, sosesc mii de credincioși ca să se roage.

Acest articol își propune să analizeze modul în care jurnaliștii înțeleg fenomenul religios și reflectă imaginea pelerinului în discursul mass-media. Cercetarea pe care am întreprins-o se bazează pe articolele apărute în presa scrisă și numeroase surse electronice care au fost postate pe internet între anii 1999 - 2009. Articolele și informațiile sunt ordonate în funcție de tematică în ordine cronologică pentru a observa evoluția fenomenului și a constata anumite tendințe specifice.

Religion in contemporary society is a complex and controversial topic in current standing. Romanian media is trying to capture the dynamics of religion in their own ways, framing and reframing it.

One of the most representative and highly visible religious event in Romania is Saint Paraskeva that Christian Orthodox Romanians celebrate on October 14. The remains of the saint are laying at the Metropolitan Cathedral in Iasi, where thousands of believers go on pilgrimage each year.

This article aims to explore how journalists understand the religious phenomenon, and how the image of pilgrimage is reflected in media. The research is based on articles published in newspapers and electronic sources that have been posted on the internet between 1999 and 2009. Articles and information are arranged in chronological order to observe the evolution of the phenomenon and to determine specific trends.

■ Ritual și comunicare / Ritual and communication

Elena Maftעי-Golopenția, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București (maftei.elena@gmail.com)

Deși pentru unii pare greu de crezut că postmodernitatea este marcată de ritualuri, precum și de alte acte simbolice, considerăm că este imposibil ca acestea să fie trecute cu vederea, de vreme ce se insinuează în toate aspectele vieții de zi cu zi, pe care o structurează și în cadrul căreia creează identități. Manifestare simbolică în societatea contemporană, ritul este, totuși, considerat desuet

și inutil, egal cu el însuși și rigid ca formă și epresie. În ciuda faptului că societatea în care trăim se prevalează de o raționalitate excesivă, care este, însă, distrugătoare de simboluri sacre, prin intermediul tehnologizării excesive și al industrializării, favorizând alienarea și individualismul, ritul nu a dispărut. Formele rituale s-au transformat, adaptându-se valorilor și dispozitivelor simbolice de astăzi și întărind legăturile sociale dintre indivizi, prin rolul său de instrument de comunicare. Tocmai acesta este scopul lucrării de față, și anume acela de a arăta legătura dintre comunicare și ritual, punând accentul pe forța comunicațională de netăgăduit a ritului.

Although for some people it is hard to believe that postmodernism is marked by rituals and some other symbolic acts, it is almost impossible if not impossible at all to turn a blind eye to them, since they help us live our everyday lives, in a not so ordinary way as one might think. Rituals help us communicate with each other, create identities and destroy others and raise awareness when it comes to their function as communication tools. Actually, rituals and communication cannot be separated, as we are going to see in this paper. In order to understand this, it is necessary to understand the context of the ritual, its role in our society, communication in general and ritual communication in particular, but also the general background structured by rituals. Those who are in favour of progress tend to minimise the importance of ritual nowadays if not even to deny its existence, considering it too rigid for our changing times. In fact, what they forget is that rituals follow the same social dynamics as all the other values, symbolic devices or phenomena. To put it in a nutshell, the aim of this paper is not only to strengthen the role of rituals in our society, but also to prove how important they are as communication means.

■ **“Flacăra Violet” de la mit și ritual la epifenomen politic / “The purple flame” from myth and ritual to a political epiphenomenon**

*Cătălin S. Dumitru, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București
(cata_dumitru2000@yahoo.com)*

Lucrarea reprezintă o analiză a proceselor comune generate în societatea românească de o serie de evenimente mediatice, unele dintre acestea având caracter de „media evens”, în sensul de ritual pe care Elihu Katz și Daniel Dayan l-au dat, altele reprezentând doar demersuri jurnalistice, care au avut darul de a construi percepția publică sau a modifica realitatea construită asupra unui mit și asupra unui ritual.

În final, scopul nostru nu este acela de a studia produsele comune ale societății, ci procesele comune, (M.Coman 2003, p. 108) generate, pe de-o parte de societate și preluate de presă, într-o formă pe care aceasta o modifică ulterior și să identificăm mai ales acele elemente, reflexe, pattern-uri ale societății, care se modifică după ce aceste evenimente au loc.

Am urmărit cu precădere anumite evenimente politico-mediatice cu valoare de simbol. Acestea au ca fir narativ evoluția în percepția presei și a politicienilor a unui mit. Acest mit, se goleşte de conținut, după cum vom vedea, în lumina evenimentelor media și rămâne doar o formă pentru desemnarea unor manifestări politice.

Ne-am referit, în primul rând, la modul în care dezbateră publică finală din campania pentru alegerea președintelui României, din data de 3 decembrie, dintre Traian Băsescu și Mircea Geoană a adus în conștiința publică și a fixat ulterior mitul Flăcării Violet.

„În situații de criză sunt activate mai ales modele și tehnici de gândire culturale întemeiate pe logica mitului, iar în situații ceremoniale sunt aplicate îndeosebi mecanisme simbolice axate pe logica ritului. (...) Numeroase studii au arătat că în stituății de criză politică sau de transformări sociale radicale în încercarea de a le controla și a le înțelege diferitele grupuri fac apel la rituri pre-existente, transformă unele ceremonii sau bricolează noi ceremonii din unitățile existente”. (M.Coman, 2003, p.106).

După cum am arătat în lucrare, importantă este decriptarea evenimentului în cheie simbolistico-esoterică, generată de o simplă declarație făcută, post eveniment, de Viorel Hrebenciuc. Această decriptare specială a generat, la rândul ei, ceea ce vom numi un epifenomen politic sau mai bine spus, trecerea decriptării unui mit din forma sa rituală obișnuită într-un epifenomen politic.

De asemenea, urmărim o serie de reacții politice în lanț, care contribuie la crearea epifenomenului politic și cu aportul mass-media, generează alte comportamente sociale și nu în ultimul rând stereotipuri de gândire.

The paper is an analysis of the common processes generated in the Romanian society by a series of media events, some of them having a ritualistic sense as defined by Elihu Katz and Daniel Dayan, and others journalistic approaches that contributed to building the public perception or to altering the reality of a myth and ritual.

The paper's purpose is not to study the common products of society but the common processes, as defined by Mihai Coman, generated by society, subsequently developed and altered by the media and to identify especially those elements, reflexes, patterns of society that get modified in the light of these events.

The paper concentrates on some political and media events that have symbolic values attached. They all deal with the evolution of a myth in the perception of the media and politicians. This myth loses its very content in the light of the media events and, as we shall notice, is reduced to being just a form that pinpoints to political manifestations.

First of all, we have referred to the manner in which the final debate of the two remaining candidates in the Romanian presidential elections, Traian Băsescu and Mircea Geoană, has brought the myth of the Purple Flame in the public conscience and subsequently firmly placed it.

“In crisis situations it is those cultural models and techniques based on the logic of the myth that get activated. In ceremonial situations it is those symbolic mechanisms based on the logic of the ritual that are applied. (...) Numerous studies show that in political crisis or radical social transformation times, diferent categories make use of pre-existent rites in an attempt to control and understand the troubling perios. They can operate changes to some ceremonies or come up new ceremonies by using elements of the existing ones”. (M. Coman, 2003, p.106).

As shown in the paper, it is important to decrypt the event in a symbolic and esoteric key, generated by a simple statement that politician Viorel Hrebenciuc made after the final debate. This special decryption generated, in its turn, what we shall call a political epi-phenomenon or, better said, the operation of decrypting a myth in its ritualistic state into a political epi-phenomenon.

Also, this paper analyzes a series of political chain reactions that contribute to creating the political epi-phenomenon with the help of mass media, generate other social behaviors and, not last, stereotypes.

■ **Ceremonialul - direcții actuale în antropologia culturală / Ceremony - current perspectives on cultural anthropology**

*Florica Iuhas, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București
(floriiuhas@yahoo.com)*

Numeroasele cercetări asupra riturilor au condus la generarea unei bogate literaturi de specialitate, fie că este vorba despre școli de gândire pe care le-au analizat, fie de discipline pe care le-au asumat, prin prisma cărora conceptul a cumulat în jurul său variate abordări de o dezarmantă complexitate.

Creații culturale special elaborate, în a căror schemă actele secvențiale se înlănțuie într-o logică proprie, iar cuvintele sunt purtătoarele unor anumite sensuri și obiectele încărcate de semnificații, riturile reprezintă astăzi o dimensiune care constituie deopotrivă apanajul antropologiei, psihologiei, sociologiei, jurnalismului, istoriei sau a altor științe care "au curajul" de a-și plasa scrutarea metodologică în câmpul unui domeniu pe cât de complex, pe atât de generos.

Proliferarea stilurilor de viață în România post-decembristă, apariția unor categorii sociale cum ar fi cele orientate spre ocupații puternic acaparatoare și de natură exclusivistă, care atrag în mod imediat și direct atenția publicului consumator de mass media: baroni locali, moguli ai presei, dealeri de droguri, capi ai lumii mafiote, vedete din industria divertismentului, au remodelat pattern-urile de performare, înțelegere și ipostaziere a manifestărilor rituale în direcția loisir-ului, la care "achiesează" un număr tot mai mare de indivizi din dorința identificării sociale cu "modele" promovate de către mijloacele de comunicare în masă. Cercetarea analizează câteva modele de performare a riturilor, specifice *higher class* pentru a determina legătura dintre stilul de viață, mass-media și comportamentele rituale.

Extensive ritual research, through the examination of different schools of thought or through the disciplines that assumed it, has led to generating a rich literature on the subject, which accumulated various approaches of disarming complexity around the ritual concept.

Being especially elaborated cultural creations, in the scheme of which the sequential acts follow their own logic and in which words carry particular meanings and objects a multitude of significations, the rites represent today a dimension that belongs at the same time to anthropology, psychology, sociology, journalism, history or to other sciences that "have the courage" to methodologically inquire such a rich and complex field of study.

The proliferation of new lifestyles in post-revolutionary Romania, the emergence of social categories oriented towards novel, exclusivist occupations which draw the direct and immediate attention of media consumers: local barons, media moguls, drug dealers, mafia leaders, stars from the entertainment industry, have reshaped and directed the patterns of performance, understanding and hypostatization of ritual events towards *loisir*, which is embraced by a growing number of individuals desiring social identification with "models" promoted by the mass

media. This research looks into models of ritual performance, belonging to the higher class, in order to determine the relationship between lifestyle, mass-media and specific ritual behaviour.

SESIUNE DESCHISĂ OPEN SESSION

Moderator:

Raluca Nagy, LAMC - Université Libre de Bruxelles (raluca.nagy@ulb.ac.be)

■ Death and the Regeneration of Amoral Familism

Radu Umbreş, UCL Anthropology (radu.umbres@gmail.com)

In this paper I will discuss the mortuary institutions in a Romanian village and their position in larger social mechanisms. The mental and public representations and actual practices related to death are described and analysed as parts of larger social causal chains of kin relationships. The ethnographic material supports a development of Maurice Bloch and Jonathan Parry's theory of the role of funeral rituals in social reproduction. The analysis takes on the classical themes of amoral familism and limited good approach and includes them into a dynamic model of transformation and reproduction of social relations.

■ Land reforms of the 19th and 20th Century and Transylvanian forests: a comparative perspective

Simona Niculae, Central European University Budapest (simona_niculae@yahoo.com)

The restoration of private property in Romania of the last decades was partly an act of justice to the former owners of the land nationalized about 60 years ago. The privatization of forests was and still is a contested political decision, perceived as one of the most important factors responsible for the increasingly poorer state of the Romanian woods. Why instead of a better administration of forests, the situation is exactly the opposite? Why this returning to the former configuration was so difficult? What exactly did this former management consist of? Was it a fully established system tuned to the needs of forests and of their owners, be they private or the state, or the communists took over an undeveloped sector from any perspective, economic or environmental? In order to answer these questions I look at the land reforms of the past - with a focus on Transylvania - and argue that the difficulties these reforms - as old as the ones in 1848 or 1921- share striking similarities with the present time and that in spite of the socialist past their consequences have their contribution to the problems of forest management and communities' lives nowadays. The paper is based on historical and ethnographic data gathered in a community situated in the Apuseni mountains.

■ **Dezvoltarea cooperării și încrederii în structuri de schimb social generalizat / Cooperation and trust development within generalized social exchange structures**

Marian-Gabriel Hâncean, Catedra de sociologie - FSP SNSPA (ghancean@snsa.ro)

Articolul analizează dezvoltarea cooperării și încrederii în structurile de schimb social generalizat. Abordarea este poziționată la punctul de intersecție dintre cercetările centrate pe schimburile sociale și cercetările centrate pe studiul situațiilor de dilemă socială. Articolul raportează și analizează date empirice colectate în urma rulării de sesiuni experimentale de laborator. În cadrul acestor sesiuni experimentale, au fost reproduse două tipuri de structuri de schimb social generalizat: de rețea și de grup. Analiza datelor a avut în vedere testarea unui set de 4 ipoteze, susținut de modelul teoretic dezvoltat în condiții de laborator de către Toshio Yamagishi (1988), Karen S. Cook și Toshio Yamagishi (1993), Toshio Yamagishi, Karen S. Cook, Motoki Watabe (1998), Toshio Yamagishi, Toko Kiyonari (2000).

Astfel, sesiunile experimentale, realizate cu un număr de 28 de participanți, au testat: (a) variația cooperării în funcție de tipul de structură de schimb social generalizat, (b) variația cooperării în funcție de profilul de încredere al fiecărui participant - acestora li s-a aplicat Scala de Încredere Generală (Toshio Yamagishi, 2010), obținându-se două categorii de participanți – low trusters / high trusters, (c) efectul profilului de încredere în fiecare structură de schimb social generalizat, (d) variația cooperării în funcție de nivelul de informare al participanților.

Design-ul experimental a avut în vedere 4 factori: tipul de structură de schimb social generalizat (de rețea vs de grup); nivelul de încredere al participanților (înalt vs scăzut); nivelul de informație disponibil (parțial vs complet); sex. Acest design a fost replicat la nivelul a 7 grupuri de participanți români, acesta fiind rulat anterior pe grupuri de participanți din Statele Unite ale Americii și din Japonia - Toshio Yamagishi, Karen S. Cook, Motoki Watabe (1998).

Cercetarea, raportată în cadrul articolului, reprezintă o noutate pentru corpul de studii empirice de la nivelul comunității sociologice românești. În plus, aceasta capătă relevanță prin componenta comparativă trans-culturală, care însă nu va fi surprinsă în cadrul articolului; aceasta urmând a fi dezvoltată împreună cu Prof. Toshio Yamagishi și raportată într-un alt articol.

The paper aims to analyse cooperation and trust development within generalized social exchange structures. The approach bridges two research traditions: social exchange studies and social dilemma research. The paper reports and analyzes empirical findings generated by running experimental sessions. Within the experimental sessions, there were replicated two generalized social exchange structures: network and group. In the progress of data analysis, there were 4 hypotheses tested, built on the empirical driven theoretical work of Toshio Yamagishi (1988), Karen S. Cook și Toshio Yamagishi (1993), Toshio Yamagishi, Karen S. Cook, Motoki Watabe (1998), Toshio Yamagishi, Toko Kiyonari (2000).

Furthermore, the experimental sessions, having a number of 28 subjects, tested: (a) the variation level of cooperation determined by the generalized social exchange structure type; (b) the variation level of cooperation determined by the subjects' trust profile – each subject was applied a General Trust Scale (Toshio Yamagishi, 2010), being obtained two trust categories: low trusters

and high trusters, (c) the effect produced by each trust profile within each type of structure, (d) the variation level of cooperation determined by the information level.

The experimental design consisted of 4 factors: the generalized social exchange structure type (network vs group); the level of subjects' trust (high vs low); the level of available information (restricted vs complete); sex. The experimental research design was replicated using 7 groups of 4 Romanian subjects. The experiment was prior run on American and Japanese subjects - Toshio Yamagishi, Karen S. Cook, Motoki Watabe (1998).

The research, reported in the present paper, has a high level of originality within the Romanian sociology community empirical research corpus. Furthermore, the present research is relevant for the trans-cultural comparison dimension. However, this dimension is not to be reported in this article, being left for a later article, that is to be developed together with professor Toshio Yamagishi; who supported the present research with valuable data and information.

■ **Transparency: Seeing, counting and experiencing the system**

Sabina Stan, Dublin City University (sabina.stan@dcu.ie)

In the last decade, "transparency" has become one of the key terms of public policy prescriptions around the world. In supranational and national policy documents, transparency is understood in the terms of "access to information", more particularly to numerical data. In this respect, transparency points to processes of "seeing by numbers", i.e. using numbers for making visible the workings of (public service) systems. While policy prescriptions are imbued with these visualist and numerical objectivist stances, the citizens, who are supposed to profit from transparency-driven measures, see and come to know the system in quite different terms, based in particular on the lived experience they have of the system. The post-communist transition in Eastern Europe offers fruitful terrain for studying contesting processes of accounting and representing public service systems. The paper will focus on the health care system, one of the most important and contested sectors of public intervention. Based on anthropological fieldwork in health care units in Romania, on interviews with public servants, and on analysis of official documents, the paper aims to confront official and users perspectives on seeing and knowing public service systems.

■ **Reconfigurarea studiilor despre comunitate în perioada postsocialistă / Reconfiguring community studies in postsocialist Romania**

Șerban Văetiși, Universitatea Babeș-Bolyai (vaetisis@yahoo.com)

Lucrarea discută reconfigurarea cercetărilor despre comunitate prin exemplificarea a *trei etnografii* asupra (transformărilor) comunităților rurale și urbane în perioada postsocialistă.

Datorate schimbărilor sociale propriu-zise, dar și sub influența studiilor antropologice sau cele de tip *urban and community studies* occidentale, înțelesurile comunității suferă anumite modificări în această perioadă.

Propunem o *reflecție* asupra acestor schimbări (tematice, teoretico-metodologice, culturale la nivelul societății) prin intermediul a trei cercetări (dintre care primele două desfășurate împreună

cu un grup de studenți și publicate, iar ultima aflată în stadiu incipient) conduse începând cu anul 2003.

În perioada postsocialistă accepțiunea însăși de comunitate (inclusiv aspectele comunicării, interacționării sau motivației) se schimbă, după cum apar și elemente noi (netradiționale) în jurul cărora comunitățile se coagulează.

Cercetările prezentate sunt bazate pe terenuri desfășurate în (1) Albac (Alba), (2) Luduș (Mureș) și (3) Cluj-Napoca (Cluj). Cele trei cercetări urmăresc modul în care comunitățile tradiționale se transformă, sub impulsul transformărilor socio-economice mai largi, ca adaptare, schimbare socială sau interes pentru implicarea în sau experimentarea unor forme socio-culturale noi:

(1) În Albac am studiat modul în care comunitatea rurală este prinsă în practica *turismului rural* iar activitățile culturale și economice implicate redinamizează practicile comunitare;

(2) În Luduș, modul în care foști și actuali muncitori de la Fabrica de Zahăr (industria-simbol a orașului) se redefinesc ca aparținând unei comunități în relație cu prestigiul trecut al fabricii, în contextul *restructurării și deindustrializării*;

(3) În Cluj, modul în care un grup asociat campaniei de promovare a bicicletei ca mijloc privilegiat de transport în oraș (*critical mass campaign*) se constituie ca o comunitate în care pot fi observate atât forme tradiționale cât și inedite de comunitate: întâlniri și acțiuni (ritualizări) periodice, implicare în viața/cultura urbană, participare la dezbaterile mai largă (și solicitări) privind calitatea vieții urbane, performare prin intermediul paginii proprii de internet, a rețelelor de socializare online și a site-urilor de distribuire a materialelor video.

The paper discusses the reconfiguration of community studies in postsocialist Romania through the examples of *three ethnographies* on (changing) rural and urban communities.

Due to the actual social transformations, but also under the influence of Western anthropological and urban and community studies, the meaning of community was challenged in this period.

We suggest a *reflection* on these changes and challenges (which are thematic, theoretical, methodological, and of the society itself) based on three fieldworks carried out since 2003 (the former two being conducted together with a student team – and published –, and the latter still in its early stages).

In postsocialism the very sense of community (including communication issues, interaction or motivation) is subject to change, as new elements (non-traditional) around which communities coagulate themselves emerge.

The researches are based on fieldworks in (a) Albac (Alba County) (2) Ludus (Mures County) and (3) Cluj Napoca (Cluj County). The three researches aimed at understanding how traditional communities were being transforming, fueled by the broader socio-economic transformations, as adaptation to social change, or interest in involvement or experimentation of new socio-cultural forms:

(1) In Albac we studied how the rural community is caught in the practices of *rural tourism* and how the cultural and economic activities implied re-energize community practices;

(2) In Ludus we studied how current and former workers at the Sugar Factory (the symbol industry of this little town) redefine their belonging to a community in relation to the past prestige of the factory, in the context of *restructuring and deindustrialization*;

(3) In Cluj we studied how a 'Critical Mass' community, associated with promoting bicycling as a preferred means of transport in the city, performed some traditional and innovative community actions: regular meetings and (ritualistic) direct actions, involvement in urban life and culture, participation in the wider debate (and claims) on the quality of urban life, communicating and making known their actions on the community internet website and the online social networking and video sharing sites.

■ **Grădinarii de la B13 – tipar de comunitate urbană (studiu de caz) / The gardeners from B13 – an urban community case study**

Mihaela Delia Țânțaș, SNSPA București (mdtantas@gmail.com)

Un decret optzecist care impunea transformarea terenurilor urbane rămase libere în pământ agricol a avut drept consecință crearea unei comunități foarte unite de grădinari în cartierul bucureștean Pajura. De la simpli vecini, locatarii din blocul B13 de pe strada Făurei (« strada care nu există » - neconstruirea acesteia conform planului inițial al cartierului fiind motivul pentru care terenul de lângă calea ferată rămăsese liber) au constituit un grup unit nu doar în jurul unui hobby, grădinăritul, ci și în jurul altor preocupări comune, un grup care și-a creat propriile sărbători (organizează anual o Sărbătoare a Recoltei) dar și propriile sisteme de apărare împotriva intrușilor. De ce acest spirit comunitar se regăsește doar pe lotul blocului B13 și nu și în celelalte 2 loturi de grădini rămase în zonă? Care au fost condițiile care au dus la întărirea legăturilor grupului și păstrarea acestuia în ciuda dificultăților din ultimii ani, când li s-a oprit accesul la sursa de apă, iar o parte dintre grădini au fost demolate? Acestea sunt doar câteva dintre întrebările la care ne propunem să răspundem. Prinși între nostalgia începuturilor și un spirit de competiție îngăduitoare rămas încă viu, grădinarii de la B13 se află la o răscruce: pot să devină o specie de comunitate pe cale de dispariție, care va muri odată cu aceasta prima generație de locuitori la bloc care au putut să continue o tradiție a grădinăritului învățată din perioada în care (aproape toți) locuiau la casă, sau ar putea eventual să devină un model replicabil de comunitate urbană, care să implice și alți locuitori ai zonei, dacă autoritățile își vor revizui planurile actuale de transformare a loturilor de grădini în spații de parcare.

A state decree passed in the '80s imposed that all urban space left unused be dedicated to agriculture. This is the premises of what has since become a tightly bound community of urban gardeners in the Pajura neighbourhood in northern Bucharest. From mere neighbours, the dwellers of the B13 building on Faurei street („the street that doesn't exist” – though planned in the initial structure of the neighbourhood, the street has never been built, which is the reason why the space near the railway where the gardens are nowadays had been left untouched) have built a group rallied around not just a hobby – gardening – but around other common interests too, a group that has created its own celebrations (like the Crop Festival they organize every year) but also its own defence systems against outsiders. Why does this communitary spirit manifest itself just on the gardens lot pertaining to the dwellers of the B13 building and not on the other two garden lots still standing in the area? What were the conditions that led to the strengthening of the ties inside this group and its perseverance in spite of recent difficulties – in the past years

their water supply has been cut and some of the gardens demolished altogether? These are just some of the questions that we try to answer. Caught in-between the nostalgia of the beginnings and a benevolent spirit of competition, the gardeners from B13 are at a crossroads: they can become a disappearing community species, that will become extinct with this first generation of high-rise common building dwellers that could still carry on a tradition of gardening learnt while they (or their majority at least) were living in now demolished individual houses neighbourhoods, or it could possibly become a replicable urban community model, that can involve other people living in the area, if the authorities will at least give up on their current plan to transform the gardens into parking lots.

■ **The Social Life of Industrial Ruins: Deindustrialization and Culture in Bucharest**

*Liviu Chelcea, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială - Universitatea București
(liviu.chelcea@gmail.com)*

As many other cities in many parts of the world, Bucharest underwent substantial deindustrialization in the last two decades. The former industrial places have acquired new, diverging meanings for various groups. Industry has been evacuated as an economic practice from the urban core, but the ex-industrial places gained new material and symbolic value. Based on interviews and observations, this paper describes the meanings of these places for different groups such as real estate investors, marginal groups, heritage groups, artistic groups and urban *flâneurs*.

LUCRĂRI INVITATE INVITED PAPERS

■ **Șansele antropologiei istorice - ritualuri de aniversare în Școala Gustiană**

Zoltan Rostas, Universitatea din București, Facultatea de Jurnalism (rostas@dnt.ro)

■ **Antropologia și manipulările genetice**

Nicu Gavriluță, Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iași, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice (nicolas@uaic.ro)

■ **Și ei ce sunt, ucrainenii? Nu, sunt ortodocși!**

Marianne Mesnil, Rodica Negre, Université Libre de Bruxelles, Institut de Sociologie (marianne.mesnil@skynet.be, r_negre@yahoo.fr)

■ **Manualul școlar de istorie ca mijloc privilegiat de transmitere a 'culturii naționale' - De la narațiune la baza de date**

Corina Iosif, Adrian Sîrbu, Arhiva de Folclor a Academiei Române, Cluj

LISTA PARTICIPANȚILOR

PANEL 1

Antropologia și orașul: Etnografia ca metodă în context urban

Anthropology and the City: Researching the Urban through Ethnography

Gergő Pulay, Central European University, Budapest (pulaygergo@gmail.com)

Bruce O'Neill, Stanford University; US Fulbright Commission (bruce.oneill@stanford.edu)

Petruța Teampău, UBB Cluj (mindrut_petruta@yahoo.com)

Petronela Antip, SNSPA, Universitatea din București (petronela.antip@gmail.com)

Gabriel – Ionuț Stoiciu, Institutul de Antropologie „Fr. Rainer” al Academiei Române (gabriel.stoiciu@gmail.com)

Gruia Bădescu, National Geographic Society Committee for Research and Exploration, Washington DC (gruia_badescu@yahoo.com)

Amy Samuelson, University of Wisconsin-Milwaukee (samuels6@uwm.edu)

Sergiu Novac, Central European University, Budapesta (novacsergiu@yahoo.com)

Andrei Bălan, SNSPA București (andrei.balan@gmail.com)

Gabriel Troc, Norbert Petrovici, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj; Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (gabrieltrroc@yahoo.com, norbertpetrovici@socasis.ubbcluj.ro)

PANEL 2

Provocări metodologice în cercetarea migrației

Methodological Challenges in Migration Research

Ionela Vlase, Universitatea Neuchâtel, Elveția (vlase.ionela@gmail.com)

Remus Anghel, ISPMN – Cluj (remusgabriel@yahoo.com)

Monica Alexandru, Universitatea București (alexandru_monica@yahoo.com)

Mirel Palada, SNSPA București (mirel@ccsb.ro)

Astrid Hamberger, Universitatea București (astrid2001ro@yahoo.com)

Cristina Boboc, SNSPA București (cristina.boboc2008@gmail.com)

PANEL 3

Grupuri etnice sau etnicitate?

Disentangling Ethnicity

Alina Branda, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj; Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (alinabranda@yahoo.com)

Claudia Câmpeanu (claudia.campeanu@gmail.com)

Ana Chiritoiu, SNSPA București (ana.chiritoiu@gmail.com)

Iulia Hașdeu, Universitatea din Geneva (iulia.hasdeu@unige.ch)

Marion Lièvre, CERCE – Centre d'Études et de Recherches Comparatives en Ethnologie, Universitatea Paul-Valéry – Montpellier 3 (marionsli@hotmail.com)

Aleksandra Djurić Milovanović, Institute for Balkan Studies SASA (saskadjuric@yahoo.com)

Gruia Bădescu, National Geographic Society Committee for Research and Exploration, Washington DC (gruia_badescu@yahoo.com)

PANEL 4

Corp, încorporări, decorporări

Body, Embodiments and Disembodiments

Wendy Harcourt – Editor of Development, Society for International Development, Rome Italy (wendyh@sidint.org)

Bianca Archip, Maria Cernat, Facultatea de Filosofie – Universitatea din București (bianca_archip@yahoo.com, macernat@gmail.com)

Elena Bărbulescu, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul „Arhiva de Folclor” (elena_barbulescu@yahoo.com)

Anda Becuț, SNSPA București (andabecut@yahoo.com)

Raluca Ciochină, CESI – Universitatea din București (ral_ciochina@yahoo.com)

Valentin-Veron Toma, Ciuhuța Mircea Ștefan, Institutul de Antropologie Francisc I. Rainer al Academiei Române - București (valitoma2001@yahoo.com, ciuhutamed2003@yahoo.com)

Nicoleta-Ileana Colopelnic, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Studii Europene (nicoleta.colopelnic@ubbcluj.ro)

Alexandru Dincovici, SNSPA București (alexdincovici@gmail.com)

Laura Grunberg, Universitatea din București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (lauragrunberg@yahoo.com)

Ionela Iacob, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (freyatudor@yahoo.com)

Răzvan Ionescu-Țugui, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului (razescu@yahoo.com)

PANEL 5

Schimbarea la față a economiei

The Changing Face of the Economy

Constantin Bărbulescu, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (barbulescuco@yahoo.fr)

Oana Donose, Universitatea București/Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (oana.donose@yahoo.com)

Răzvan Dumitru, University College London (razvan.dumi@gmail.com)

Katy Fox, University of Aberdeen (k.fox@abdn.ac.uk)

Alyssa Grossman, University of Manchester (alyssa.grossman@manchester.ac.uk)

Monica Vasile, Max Planck Institute for Social Anthropology, Halle / Universitatea din București (vasile@eth.mpg.de)

PANEL 6

Dinamici ale spațiilor de reprezentare: scenografii locale și recunoaștere socială

Developing Spaces of Representation: Local Displays and Social Recognition

Monica Iancău, SNSPA București (monica.iancau@yahoo.com)

Raluca Nagy, LAMC - Université Libre de Bruxelles (raluca.nagy@ulb.ac.be)

Monica Stroe, SNSPA București (monica.stroe@gmail.com)
Chiara Cipollari, Dipartimento Uomo & Territorio – Università degli Studi di Perugia (chiarac98@hotmail.com)
Craița Curteanu, Centrul de Cercetare și Consultanță în Domeniul Culturii București / Centre for Research and Consultancy on Culture (craita.curteanu@gmail.com)
Ana Maria Oteanu, SNSPA București (ami.oteanu@gmail.com)
Maria Grecu, EHESS Paris / SNSPA București (maria.grecu@gmail.com)
Andreea Matache, Facultatea de Arhitectură – Universitatea Spiru Haret (arhmatache@yahoo.com)
Cătălin Berescu, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu București, (catalinberescu@gmail.com)
Jean-Lorin Sterian, SNSPA București (jeanlorin.sterian@gmail.com)
Anda Becuț, SNSPA București (andabecut@yahoo.com)
Anamaria Iuga, Muzeul Țăranului Român (anaiuga@gmail.com)
Séverine Lagneaux, Université de Louvain (severine.lagneaux@uclouvain.be)
Andrei Elvădeanu, SNSPA București (andrei_elvadeanu@yahoo.com)
Corina Cimpoiu, SNSPA București (corina.cimpoiu@gmail.com)
Vintilă Mihăilescu, SNSPA București (mihaillescuvintila@yahoo.com)

PANEL 7

Rituri și ritualizări contemporane Contemporary Rites and Ritualizations

Simina Bădică, Central European University / Muzeul Țăranului Român (siminarb@gmail.com)
Virgiliu Bîrlădeanu, Institutul de Istorie, Stat și Drept – Academia de Științe a Moldovei (virgiliubirladeanu@gmail.com)
Teodora Bârlă, Universitatea Babeș-Bolyai – Cluj (teodora.barla@gmail.com)
Ludmila Cojocari, Institutul Integrare Europeană și Științe Politice – Academia de Științe a Moldovei (lcojocari@gmail.com)
Ioana Popescu, Muzeul Țăranului Român (iopopesualta@gmail.com)
Mirel Bănică, Institutul de Istoria Religiiilor, Academia Română (mirel7@yahoo.com)
Florența Popescu-Simion, Universitatea Spiru Haret, București (florenta.simion@gmail.com)

PANEL 8

Antropologia mass media – un domeniu al neliniștilor științifice? Media Anthropology – a Space of Disciplinary Anxieties?

Mihaela Apostol, Școala Doctorală în Științele Comunicării – Universitatea București (elaapostol@yahoo.com)
Elena Maftai-Golopenția, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București (maftai.elena@gmail.com)
Cătălin S. Dumitru, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București (cata_dumitru2000@yahoo.com)

Florică Iuhaș, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – Universitatea București
(floriiuhas@yahoo.com)

SESIUNE DESCHISĂ OPEN SESSION

Radu Umbreș, UCL Anthropology (radu.umbres@gmail.com)

Simona Niculae, Central European University Budapest (simona_niculae@yahoo.com)

Marian-Gabriel Hâncean, Catedra de sociologie - FSP SNSPA (ghancean@snsa.ro)

Sabina Stan, Dublin City University (sabina.stan@dcu.ie)

Șerban Văetiși, Universitatea Babeș-Bolyai (vaetisis@yahoo.com)

Mihaela Delia Țânțaș, SNSPA București (mdtantis@gmail.com)

Liviu Chelcea, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială - Universitatea București
(liviu.chelcea@gmail.com)

LUCRĂRI INVITATE INVITED PAPERS

Zoltan Rostas, Universitatea din București, Facultatea de Jurnalism (rostas@dnt.ro)

Nicu Gavriluță, Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iași, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice (nicolas@uaic.ro)

Marianne Mesnil, Rodica Negre, Université Libre de Bruxelles, Institut de Sociologie
(marianne.mesnil@skynet.be, r_negre@yahoo.fr)

Corina Iosif, Adrian Sîrbu, Arhiva de Folclor a Academiei Române, Cluj

Mai multe informații despre Societatea de Antropologie Culturală din România sunt
disponibile pe www.antropo.ro.

SACR

SOCIETATEA DE ANTROPOLOGIE
CULTURALĂ DIN ROMANIA